

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și străinătate:
 Pe un an . . . 40.— franci
Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
 și
ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi N-rul 1/a
INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 strație.
 Mulțumite publice și Loc
 deschisă costă șirul 20 fil.
 Manuscrise nu se în-
 napolază.

Novoje Vremja.

— O desmințire autentică a interviewurilor apărute în acest ziar. —

Un bărbat politic din România ne trimite următorul articol, care oglindește situația reală în chestiunea mult discutată azi a politicii externe, ce se face la București.

București, 2/15 Iulie.

Astăzi am primit numărul de Duminecă al ziarului „Românul”, unde la „Ultima oră” am citit cu desăvârșită neîncredere știrea de senzație, că domnia I. I. C. Brătianu, primul nostru ministru, Em. Porumbaru, ministrul nostru de externe, Al. Marghiloman, șeful partidului conservator și Take Ionescu, șeful partidului conservator democrat ar fi declarat ziarului rusesc „Novoje Vremja”, prin corespondentul acestuia la București, că „România s'ar fi desfăcut de monarhia austro-ungară, alăturându-se, întru toate, Rusiei” și că „atitudinea aceasta ar fi fermă și nu s'ar mai putea schimba!”

Redacția „Românului”, dându-și seama chiar în primul moment de enormitatea acestei știri, s'a și grăbit să accentueze că a primit informația „din isvor maghiar” și că știința „Românului” este „tocmai contrară”. Tot odată „Românul” ținea să arate, că așteaptă desmințirea pretinselor interviewuri ale ziarului muscălesc sau desmințirea traducerii lor maghiare.

Dacă n'am trăi într'o vreme de neliniște și de agitațiuni neconținute, cari turbură atmosfera politicii europene, nu s'ar fi convenit să dăm nici o atenție știrilor vădit tenden-

țioase ale ziarului panslavist „Novoje Vremja” și cu atât mai puțin reproducerilor interesate și desigur exagerate ale presei ungurești. Așa însă credem că nu ne mai putem mulțumi a da din umeri și a trece la ordinea zilei peste astfel de născociri, cari sunt numai dovezi că anumiți răuvoitori ai intereselor românești pescuiesc în ape turburi.

Înainte de toate ținem să afirmăm că este cu neputință să se fi dat ziarului rusesc declarațiunile, de cari presa maghiară ar vrea să facă mare caz. Știm pozitiv că d. Marghiloman, căruia i se atribuia de către „Novoje Vremja” un interview rusofil, acum trei săptămâni, l'a dezmințit categoric și pe de-a'tregul. Nu ne îndoim nici un moment, că aceiași soartă o vor avea — sau o vor fi avut — preținsele declarațiuni senzaționale ale dlor Ion Brătianu, Em. Porumbaru și Take Ionescu, dacă într'adevăr „Novoje Vremja” le va fi atribuit astfel de interviewuri.

În România știe toată lumea serioasă, că orientarea politicii noastre externe a rămas aceeași chiar și după vizita dela Constanța. Discursurile rostite cu acest prilej de țarul Nicolae II și de regele Carol sunt limpezi și categorice. Raporturile noastre cu Rusia au devenit excelente, însă politica noastră externă nu și-a schimbat întru nimic orientarea ei față de puterile centrale ale Europei. Chestiunea Dardanelor, de care s'a vorbit a-

tâta în vremea din urmă, precum și echilibrul balcanic stabilit prin pacea dela București, ne-au apropiat mult de puternica împărăție dela nord, fără a ne fi depărtat de tripla alianță, precum nici Italia n'a ieșit din sfera puterilor centrale, deși raporturile ei internaționale cu tripla înțelegere, îndeoschi cu Franța și Anglia, au devenit excelente de ani de zile.

Mai departe nu trebuie să se piardă din vedere, că tripla alianță își are centrul ei de gravitate la Berlin, iar cu Germania suntem în cei mai buni și chiar intimi termini, strălucit luminați de atitudinea fermă a împăratului Wilhelm II pentru statornicirea păcii dela București. Tot atât de adevărat este că Roma și Bucureștii sunt legați astăzi, mai mult ca ori și când, prin comunitatea de interese și prin simpatiile de rassă. Dacă între Viena și București raporturile par astăzi numai corecte, pricinile trebuie căutate mai mult la Budapesta decât la Viena.

De aci dela Budapesta s'a lucrat zeci de ani, se lucrează și mai stăruitor astăzi, la turburarea bunelor noastre raporturi tradiționale cu monarhia habsburgică. Oligarhia maghiară simte că politica ei se clatină rău, că Berlinul, Roma și chiar Viena au început a-și da seama de influența nefastă a Budapestei asupra popoarelor împărăției și de primejdia acestei politici turanice asupra păcii europene. De aci toate intrigile ungurești în contra României și toată zarva suspectă pe tema unui „irredentism român” care nu există.

În ordinea aceasta de idei, ne aducem aminte de cabala pusă la cale în presa maghiară, astă iarnă, tot în legătură cu ziarul

Liceul din Brad.

Dumineca trecută, la Sf. Petru, fusese vorba, că se va inaugura clădirea noului palat al liceului din Brad, întregit la opt clase. Acest act de mare importanță culturală și așteptat cu multă nerăbdare de către publicul din partea locului, s'a amânat din nou, pe timp nedeterminat. Impunătoarea clădire întârzie cu îndărătnicie să ia ființă, iar lumea se împacientează grozav. Din acest prilej când „noul liceu” se apropie — deși încet — spre a deveni o realitate prețioasă, dăm câteva informații despre începutul „vechiului liceu” de acolo. Cea mai compactă masă a românismului din Ungaria, o închide asta cetățuie a munților apuseni, de o fenomenală bogăție în aur*). Un paradox: — aur mult și sărăcie multă, mai ales spirituală — caracteriza până bine de curând trecutul acestor plaiuri. Din străvechi vremuri, aventurieri venetici s'au așezat aici, s'au îmbogățit, dar de cultura poporului indigen, nu s'au interesat; întrebuintându-i cu atât mai puțin ca pe niște brute, să le răscolească din adâncurile comorile munților.

În butul mizeriei și împilării de veacuri, însă, dorul de libertate și mândria de rasă — virtuți proprii strămoșilor lor glorioși — nu au putut fi năbușite în pieptul acestui neam de oameni îndărțiți în lupta crâncenă cu asprimea firei, cât și cu sărăcia omenească. Și de pe aici, din exuberant

*) Singure minele din jurul Bradului, în exploatarea unei societăți germane, au produs anul trecut aur în valoare de patru milioane.

ozonata atmosferă a cetinilor de brad, au țîșnit cele două mari epopee naționale, de o înălțătoare tărie sufletească.

Cu toate aceste urme de cultură prin școală, nu aflăm înainte de anul 1848. În 4 (16) Maiu, a aceluiaș an, 40 mii de țărani, adunați din toate colțurile românismului pe Câmpia Libertății, fiind convinși că cultura națională este fundamentul pe care se clădește viitorul unui popor, cer să se înființeze școale prin toate comunele, apoi licee, școale de specialitate și ca încununare a operei: *universitate românească*.

Nu mult după aceasta, la 1850, marele Șaguna convoacă sinodul eparhial în Sibiu, tractând asupra organizării bisericii precum și a învățământului pe întreg cuprinsul metropoliei. Indemnurile se comunică tuturor protopopilor, preoților și se discută pretutindeni cu multă însuflețire. Ideile sămănate de pe Câmpul Libertății și de către marile arhieru încolțiseră și aduceau rod, întrucât prin toate părțile prinseseră a se înălța școale populare.

Astfel pregătit terenul, câțiva ani mai târziu, în iarna anului 1860, la Brad, într'o zi de Joi, (zi de târg de săptămână), pe un ger cumplit, mai mulți preoți zarandeni se încălzeau cu câte un păhărel de vin în cărciuma lui Franți Zawatzky — mai târziu prefăcută în localul liceului de azi. Franți era bătrân și singur cu soția sa, casele i se incendiaseră la 1848, anii răi și se năruiau tot mai mult, astfel vrea cu ori ce preț să se scape de ele. Aducea pe necerute perechile și căzură la învoială. 2000 florenți, adică 6363 husoși, în banii de atunci.

În ziua următoare, Vineri, sfatul se și repezi până la protopopul Bașa în Lunca. Și în însuflețirea generală, ce se înstăpânise asupra spiritelor după memorabilele întâmplări, ce se perândau subit în viața țării; acesta alături de 52 preoți ai săi cumpărara din al lor casele, dăruindu-le gratuit pe seama înființării liceu.

Problematică ar fi fost toate eforturile nobile ale idealistilor noștri, dacă în interval nu obveniau incidente norocoase.

La 1861 restituindu-se constituția, Maj. Sa numește șapte comiți supremi români pentru unele comitate cu majoritate românească. Astfel ajunge Ioan Pipoș în fruntea reorganizatului comitat al Zărandului. Om de o cultură superioară, naționalist învâpăiat și o energie de fer, el se înconjură cu bărbați ca și: Dr. Iosif Hodos, Amos Frâncu, S. Borlea și cu ajutorul acestora își întocmește comitatul în chip cu desăvârșire românesc. Și într'un paroxism de însuflețire cu toții: dela „Măria Sa fișpanul” și până la cel din urmă ampoi al administrației, ajută la întruparea ideii de a înființa un liceu în Brad.

Cum era, deci, să nu izbutească ideea pornită odată, în butul tuturor mizeriei materiale!

În Brad, protopopul Bașa în fruntea preoției; la comitat, fișpanul Pipoș, în fruntea administrației; iar peste toți dela Sibiu profeticul Șaguna în fruntea metropoliei, când la Pesta, când la Viena: cu toții armonice conlucrau pentru împlinirea visului de a vedea înălțându-se marea școală.

Epocal rămâne anul 1863 în istoria ființării liceu-

„Novoje Vremja”, după care ziarele maghiare reproduceseră textul *inventat* al unei convenții sârbo-române pentru împărțirea Ungariei! Minciuna a fost repede demascată atunci și lumea a făcut haz pe socoteala șiretlicului bătăran al celor dela Pesta.

Acum pare a se repeta comedia, tot cu ajutorul ziarului panslavist și al ziarelor ungurești. Firește că desnodământul intrigei va fi acelaș. Panslaviștii ruși pot avea tot interesul să vâre zizanie între România și tripla alianță. Dar zizania asta le-ar veni la socoteală și oligarhilor dela Pesta. De aceea ziarele ungurești reproduc mereu toate născocirile muscălești menite a discredita politica externă a României.

Izvoarele apelor turburi, în cari pescuesc panslaviștii cu un gând și imperialiștii maghiari cu alt gând, le cunoaștem. Vedem și pe acei ce tot pescuesc de-a surda în apele turburi. Dar n'avem nici un motiv să ne pierdem cumpătul. Ajunge dacă, din când în când, li se mai dă peste degete pescuitorilor neastâmpărați.

În cazul de față poate că nici nu ar fi fost nevoie să arătăm ce rost urmăresc toate intrigile ungurești cu slovele muscălești. Născocirile ziarului „Novoje Vremja” sunt de astădată prea gogonețe. Dacă totuși ne-am ocupat de ele, am făcut-o ca să ne mai amuzăm pe vremea asta rea, cu ploii și fulgere gazetărești.

Într'adevăr, mare haz trebuie să facem de naivitatea acelor, fie Muscali, fie Maghiari, cari își închipuie că primul ministru, ministrul de externe și șefii partidelor de opoziție din România și-ar permite să discute politica de viață a țării lor cu orice ziarist panslavist ori panmaghiar!

Dar să lăsăm gluma. Frații noștri din Ardeal și Ungaria pot să fie liniștiți. Regatul român are în fruntea sa pe unul din Suvărani cei mai înțelepți ai lumii, înconjurat de sfințici încercați, al căror sentiment de răspundere este la înălțimea patriotismului și dragostei lor de neam. Politica externă a României nu va deveni niciodată, dar niciodată, instrumentul aventurierilor sau in-

triganților politici, ori de unde ar fi ea ispitită și oricari ar fi făgăduiele celor ce pot da cu atât mai mult în teorie, cu cât răspunderea lor este mai iluzorie în practică. Interesele de viață ale statului român, ca și interesele de existență și de viitor ale întregului neam românesc, sunt legate de cultura și civilizația pe cari le reprezintă puterile centrale europene. Am stat și vom sta alături de tripla alianță, pentru că avem convingerea că Germania, Italia și monarhia habsburgică sunt chezașia păcii și ordinii europene, împreună cu puterile triplei înțelegeri. Nu suntem însă înfeodați monarhiei habsburgice și înțelegem să cultivăm tot mai bune raporturi cu Rusia, puternica noastră vecină, cu Franța generoasă noastră soră mai mare, cu Anglia, care de atâtea ori s'a dovedit sprijinitorul națiunilor și statelor mai mici, setoase de libertate și progres. După glorioasa pace dela București, sfera de acțiune a României s'a lărgit, prestigiul statului român a crescut, armata română a cucerit lauri ce promit un viitor strălucit pentru tot neamul românesc. Astăzi se recunoaște și mai mult valoarea României pentru tripla alianță, astăzi ne recunoaște și tripla înțelegere rostul de santinelă neadormită la porțile Răsăritului Europei. Astăzi, mai tari și mai respectați ca ori și când, noi putem face politică externă *dictată de interesele noastre naționale*. Ceeace nu înseamnă că am fi părăsit tripla alianță și că am fi dispuși să devenim unealta altor interese, după ce n'am voit și nu vrem a fi nici unealta celor ce ar dori să abuzeze de rolul triplei alianțe. *Realitatea* politice noastre externe este păstrarea bunelor raporturi cu aliații de pân'acuma și cultivarea aceluiași legături de interese cu prietenii cei noi, câtă vreme nu vom avea cuvânt a ne îndoi de buna credință a unora sau altora.

Deci ar fi lucru *cuminte* ca, pentru propriul lor folos, pescuitorii apelor turburi, fie Muscali, fie Maghiari, fie ori cine ar fi, să-și caute norocul aiurea. Apele politice noastre externe sunt prea limpezi!

lui. Atunci adevărat locuitorii protopiatelor Zărandului și al Hălmașului, cedară fondului liceal împrumutul ce-l făcuseră statului la 1854 în suma de 52.200 floreni. O sumă colosală pe acele vremuri, prin care s'a pus bază solidă liceului, ceea ce este în mare parte meritul comitatensilor. Atâta energie, ce n'au cheltuit dânsii în mai bine de jumătate an de zoală, alergând din comună în comună să colecteze declarațiile de cedare a interesatilor la împrumut.

Un vraf uriaș de acte și toate au fost respinse pe un rând de minister, spre complectare. Aici într'adevăr a lipsit energia de fer a lui Pipoș, care a și fost la locul său până în sfârșit.

Statutele liceului s'au votat în sesiunea unei comisii școlare, ținută la 8 Faur 1869. Mulțumită intervenției lui Șaguna, în 14 Iulie, aceste primesc aprobarea ministerului br. Eötvös I. și încă în toamna aceluiaș an se și deschide cl. I. și II., care s'au sporit treptat până la a V-a în anul 1872—3. La anul clasa ultimă, a V-a, se sistează din lipsă de subsistență.

Liceul din Brad a rămas proprietatea celor două protopopiate fundatoare: al Zărandului și al Hălmașului. Sinoadele protopresbiterale ale celor două tracte compun reprezentanța liceului, constând din 72 membri, cari în fiecare an la Sf. Constantin și Elena țin câte o adunare generală ordinară și de câte ori se ivește necesitatea — adunări extraordinare.

La toamnă se împlinesc 45 de ani de când modestul liceu din Brad se înghesuiește improvizat tot în scundele căsuțe cu un etaj ale fieratului

Franți Zavatzky, înscriind în anele sale de cultură aproape 4000 elevi, în parte covârșitoare băieții țărănilor din împrejurime, dintre cari mulți au ajuns poziții însemnate în societatea noastră.

Un an de silințe numai și largi se vor deschide porțile unui lăcaș impozant, vrednic de nobila instituție, ce are să adăpostească.

Tr. Mager.

In Albania nouă.

Pe cărări bătute.

Coritza, 28/9 Mai 1914.

Din declarațiile lui Mahmut Bey, deduc că tot Grecii au forțat pe Români Moscopoleni, ca să protesteze în contra cercurilor făcute de către Delegațiunea Macedo-Română, compusă din dl Julius Valauri, Gh. Murnu și N. Papa-hagi, cari au vizitat Budapesta, Viena, Paris, Londra și Roma, insistând pe lângă marile puteri ca să se recunoască autonomia Macedoniei sau cel puțin încorporarea Epirului Albaniei.

Tot ei au plătit agenți și au corupt presa, ca să facă un curent ostil hotărârilor luate de către congresul din Triest; asupra căror desbateri, a fost zilnic informat „Românul” mai ales privitor la propunerile făcute de către delegația română: Arhimandritul F. Balamace, Dr.

UNGURII DIN AMERICA JUBILEAZĂ ASASINAREA ARHIDUCULUI FRANCISC FERDINAND. Ziarul „Cleveland Plain Dealer” publică un articol inspirat din cercurile conducătoare ungurești din Cleveland din care extragem următoarele:

„Ungurii din Cleveland, sprijinitorii politicii contelui Károlyi, care vrea o politică liberă în Austro-Ungaria, în asasinarea arhiducului Francisc Ferdinand văd un semn de izbândă pentru propaganda contelui. Arhiducele a fost un dușman activ al votului universal, și succesiunea lui la tron era o piedecă mai mult pentru partidul independent al cărui șef este contele Károlyi.

Contele Károlyi a plecat către America din Hamburg Sâmbătă în ajunul asasinării arhiducului și se poate, că dacă asasinarea arhiducului avea loc înainte de plecarea contelui, acesta nu pleca în aceste momente critice. Moartea lui Francisc Ferdinand fără îndoială va face o schimbare în situația politică din Ungaria. Despre Carol Francisc Iosif, viitorul moștenitor nu se știe prea multe. Reputația lui este atâta că e un om tânăr și frumos și căpitan în armată.

Rusia construiește un port de războiu în Muntenegru. Ziarul „Srbobran” din Zagreb are informația din loc competent, că între guvernul rus și cel muntenegrean urmează tratative cu scopul ca Rusia să ia în arândă un port al Muntenegrului, care-l va transforma în port de războiu. Tratativele decurg de mai multă vreme și la început se vorbea de portul Antivari, a cărui fortificare ar fi costat 30 milioane ruble. Fiindcă acest port e aproape de Spizza, care e un port vechiu de războiu al monarhiei noastre, guvernul rus s'a hotărât să ia portul Noca, a cărui fortificare costă mai puțin și e foarte bine situat. Tratativele se vor termina în curând și Rusia va începe imediat transformarea portului Noca în port de războiu.

Inarmările Turciei. Guvernul turcesc a prezentat camerii un proiect de lege pentru votarea unui credit extraordinar de 115 milioane. Această sumă va servi pentru inarmări, deoarece Turcia vrea să fie pregătită pentru ori ce eventualitate. Enver pașa în vorbirea sa la bugetul ministerului de războiu a amintit de „loviturile sorții” după cari dânsul a primit acest portofoliu, cu misiunea să reorganizeze armata. Dela conducerea armatei — a spus ministrul de războiu — a fost nevoit să înlăture mulți ofițeri superiori, cari aparțin generației vechi și nu și-au mai putut însuși noul sistem — înlocuindu-i cu ofițeri tineri. Contingentul armatei a fost redus în urma războiului, dar soldaților li se va da de acum înainte o instrucție completă, ca în calitate și capacitate să întrecă contingentul mare din trecut.

După aceasta camera otomană a votat creditul cerut și bugetul ministerului de războiu, fără discuție.

A. Sunda, V. Diamandi, Dr. Hr. Potajo, Ep. Balamace, Dumitru Șadima și D. Ciufecu. La cererea propunerii au răspuns în mod satisfăcător punct de vedere românesc; atât fostul președinte Faiza Bey Konița și vicepreședintele Pandel Vanghele, precum și preotul Fan Noli cu ceilalți delegați albanezi catolici anume Filip Craia și Luigi Giacova ca și reprezentanții Albaniei din Italia, Spiro Schiro și profesorul Chimici.

Este de remarcat însă, că pe tot timpul s'a agitat chestia albaneză, de către delegații Albaniei și Români cari se aflau la București, Viena, Triest, Zara, Bari, Brindisi, Venetia, Roma etc. nici Grecii din Epir n'au stat în rezerva astfel că astăzi putem da la lumină un apel adresat Franței, care s'a publicat în ziarul francez Liberté care apărea la Salonic.

Deasemenea tot ei au dus o campanie stridentă în contra dlor Zabia și C-tan Castaldi ar fi părtinit cu Albanezii, cu ocazia hotărârilor luate de către comisia internațională pentru delimitarea granițelor, când au cutreerat tururile din Coritza și Cologna în calitate de delegați ai Italiei.

Apelul este adresat astfel:

Ianina, 21 Martie 1913. — Apel à la France.

Comitetul pan-Epirot pentru apărarea națională a trimis președintelui Republicii Franceze următoarea telegramă:

„Comisiunea internațională pentru delimitarea

Paralizia Europei...

— Dela corespondentul nostru, întors acasă din călătoria prin Balcani. —

Dăm această prețioasă corespondență, mai mult pentru pasagiile informative, ce le cuprinde, decât pentru considerațiile politice, pe cari le discută. În numărul nostru de mâine vom preciza punctul nostru de vedere, în chestia albaneză. Interesele noastre reale se deosebesc mult de interesul nostru sentimental! — Red. „Românul”.

Dacă am arunca o mică privire retrospectivă asupra evenimentelor desfășurate în răstimpul celor doi ani din urmă în mult sbuciumații Balcani, am justifica cu prisosință titlul acestui articol. „Fara da se” al Italiei a fost realizat cu rezultatele cele mai fericite de către balcanici, cari au ignorat cu desăvârșire existența așa zisei Europei.

În adevăr, că atât încheierea bizare „uniunii balcanice” cât și cele două războaie balcanice s’au făcut fără voia Europei.

La capitularea Salonului regele George al Greciei, ezita să ia în primire orașul, de teama Europei.

La replica formidabilă a primului său consilier, d. Elefterios Venizelos, că „Europa nu mai există; mai puțin există lașă Austrie, care își aroga dreptul de cucerire asupra Tesalonului”, bătrânul rege a consimțit să ia în primire orașul în numele Majestății Sale regelui tuturor Elenilor.

Când Enver-Bey — actualul Enver-pașa, ministrul de război al Turciei — porni în fruntea oastei sale, ca să recucerească Adrianopolul, i s’a atras atenția din partea cabinetelor marilor puteri, inclusiv din partea celui din București, ca să nu se expuie unei aventuri ridicole, deoarece Europa nici odată nu va îngădui, ca Adrianopolul să rămâie Turcilor, Enver-bey a replicat: „Pentru mine această faimoasă Europă nu mai există și regret numai, că cei din Stambul nu-mi pun la dispoziție bani și trupe din destul ca să recuceresc tot ce a fost și este al nostru”.

Noul statu quo din Balcani, este departe de a face să dispară cauzele, cari au determinat populațiile creștine să ridice steagul revoluției împotriva dominației turcești. Ceva mai mult, aceste populații sunt amenințate azi nu numai în existența lor etnică, pe care și-au conservat-o intactă sub jugul turcesc — ci și în viața lor

fizică — amenințate sub pedeapsă de moarte, dacă nu renunță la limba și moravurile lor naționale.

În apucăturile lor șoviniste balcanicii se întrec unii pe alții. Sârbii, însă, „după părerea noastră, țin recordul și poate, că din punctul lor de vedere, au dreptate.

În adevăr Sârbii în teritoriile anexate sunt „rara avis in terris”; populațiile autohtone fiind în marea lor majoritate Bulgari, Albanezi și Români.

Din punctul de vedere național succesul Sârbilor, în cele două din urmă războaie, nu este câtuși de puțin de invidiat. Din punct de vedere strategic și economic încă și mai puțin. De aceea iredentismul sârbesc nu-și mai alege mijloacele și caută cu lămurire cearta cu Austria, care constituie, după ei, piedeca cea mai insurmontabilă realizării marelui lor ideal național.

Inversunarea cu care se năpustesc Sârbii azi împotriva Albaniei este tot o răsbunare îndreptată în contra Austriei, care a creat acest stat numai și numai, ca să-l opue dezvoltării Sârbilor.

Curentul iredentist în Sârbia este așa de puternic împotriva Austriei încât sunt hotărâți toți dela vâdă până la opincă, ori să-și anexeze Bosnia și Herțegovina, ori să facă să fie cucerită Sârbia de Austria, ca să fie toți Sârbii la un loc și să nu mai fie frontarii între ei. Situația actuală e insuportabilă și vor face tot ce le stă în putință, ca să iasă din ea.

Curentul naționalist din Turcia este și mai absurd. Turcii, cred că vor reuși să otomantizeze pe creștini în 24 de ore prin noile lor metode de propagandă. Cred, cu alte cuvinte, să facă ceea ce predecesorii lor n’au reușit în cele cinci secole de splendoare și mărire otomană.

Această politică pe cât de scelerată pe atât de stupidă a balcanicilor este, după cum am mai spus, o dovadă nediscutabilă, că pentru ei, Europa, de care, înainte de cele două războaie balcanice, aveau teamă și respect, azi nu mai este.

Acestei credințe balcanice se datorește și evenimentele din Albania. Se știe, că acest stat a fost făurit de conferința ambasadurilor celor șase mari puteri la Londra. De asemenea se

știe că regele Albaniei a fost desemnat în persoana prințului Wilhelm de Wied de această conferință.

Azi vedem că mai toate hotărârile solemne ale acestei conferințe a ambasadurilor cu privire la statul Albanez și regele Wilhelm de Wied sunt călcate în picioare și, spre stupefacția generală, nici una din acele șase mari puteri, cari au participat la acea faimoasă conferință, nu găsește cu cale ca să protesteze, ci toate, inclusiv Austria și Italia, așteaptă liniștite, desfășurarea evenimentelor tragice din Albania, copilul lor gingaș, lăsat în voia întâmplării, fără nici un sprijin, fără nici un ajutor.

Și este de notat, că la crearea acestui mic stat pe litoralul adriatic s’a avut în vedere în primul rând stabilirea unui echilibru în Balcani, reclamat de interesele Europei.

Și azi, ca și când echilibrul nu se strică și interesele Europei nu mai suferă, lasă pe biata Albania și pe regele ei, fără armată și fără bani, la discreția Grecilor, Turcilor și Sârbilor, precum și a intrigilor austro-italiene, ca să fie omorâtă înainte de a se naște.

Primii vinovați ai situației anarhice din Albania sunt Grecii și Sârbii, cari au făcut fel și chip, ca acest stat să nu fie viabil, fiindcă era o piedecă serioasă realizării aspirațiilor lor naționale.

În al doilea rând sunt vinovați Austriacii și Italianii, cari au continuat sistemul lor de corupțiune și sub regimul statului în formațiune în favoarea politicii lor de expansiune. În al treilea rând sunt de vină fruntașii Albanezi, cari în majoritatea lor sunt venali în așa grad încât și-ar vinde țara pentru un blid de linte. Albanezii patrioți și cumini formează o infimă minoritate în Albania și păreriile lor, deși au fost cele mai salutare pentru Albania, totuși n’au putut să prevaleze, isbindu-se de păreriile majorității, formată de elemente refractare și dușmane unei Albanii libere și independente.

Cei cumini și patrioți, cari au luptat încă dela 1878 pentru crearea unui stat albanez național, înțelegeau, ca în acest stat să se alipească și grupul cel mai compact de Români din Epir, că în chipul acesta, nu numai că se neutraliza elementul musulman, ci se angaja oareșcum și amestecul desinteresat al unui stat creștin precum este România, în virtutea rudeniei poate apropiate, pe care o are cu Românii din Epir.

Acest deziderat al bătrânilor patrioți Albanezi din generația trecută a fost nesocotit de către patrioții de azi, cari, au crezut, că bizându-se numai pe sprijinul pe cât de efemer pe

area graniței din sudul Albaniei prin atitudinea sa, în scurtul timp cât a stat la Coritza, din nenorocire ne dă o presimțire că o parte din patria noastră ar fi sacrificată și că baza adaptată pentru această anchetă făcută în regiunile contestate ar fi numai limba care se vorbește în familiile locuitorilor. Astfel că numai pe această bază se va hotărî de soarta numeroaselor populații cari abia au scăpat de sub tirania seculară. Europa n’a vrut să ție cont nici de conștiința națională a acestor populații nici de dorința lor exprimată în toată libertatea nici de valorile de sânge vărsate pentru desrobirea lor.

Europa prefera să ea ca bază unică această anchetă și *idiomul albanez*, care deocamdată nu este decât reminiscența a câtorva sute de cuvinte moștenite dela Pelașgi și de care limba nu s’a servit niciodată în a-și exprima sentimentele lor în viața intelectuală socială și religioasă la cari aspiră aceste populații.

Prin acest mijloc derutat și prin condamnarea pronunțată deja în contra regiunilor unde acest jargon de limbă nu se mai vorbește azi, comisiunea se căznește ca să înglobeze atât pe Greci — hereditarii rasei lor geniale — sub jugul poporului turco-albanez incult și foarte napoiat; precum și pe ceilalți creștini sub supremația islamismului.

Dar în secolul acesta de solidaritate umană noi nu putem concepe, ca Europa creștină și ci-

vilizată să fie nevoită în cunoștință de cauză, ca să lase a se consuma această crimă monstruoasă și să ne sacrifice unele dintre cele mai sacre drepturi omenești.

Exprimându-ne totdeodată recunoștința noastră eternă către Franța, liberatoarea popoarelor și șampionul pentru drepturile omului, pentru ajutorul binefăcător dat și ce continuă a da și astăzi elenismului; mai facem din nou apel la geniul marelui naționi precum și personalității ilustre a șefului său, fiind siguri că vor face tot posibilul pentru anularea acestei decizii, la care noi, în cele din urmă ne-am hotărât să ne opunem cu arma în mână, murind pentru această cauză, când vom încerca chiar cele mai grele sacrificii cari vor reconstitui încă un punct în istoria popoarelor.

ss. *Caussides*, președintele comitetului Pan-Epirot. ss. *Carapanos*, secretar general.

Iată dar un document, adresat oficial Franței și publicat prin ziare cu un an înainte, că comitetul Rom.-Epirot cu sediul la Ianina — deci în Grecia liberă — declara în numele tuturor Epiroților, că în caz de vor fi siliți să părăsească Coritza, vor reconstitui un punct negru! să rămâie în analele istoriei sanguinare a popoarelor!

Amenințarea făcută a tradus-o în fapt, dar nu ca voinicii luptând piept la piept ci ca bandiții de codru cari s’au năpustit în primul rând la jafuri ordinare și după aceea au comis ma-

sacrele barbare, asupra unor oameni cu totul desarmați.

Astăzi este un fapt stabil, că atât ofițerii cât și armata greacă au participat la aceste masacre, de unde deducem că tot ce-și puseseră în gând ca să facă în contra Românilor în primele zile de ocupație, ei au făcut-o în mod mișelesc la plecare; când bietilor Români nici prin gând nu le trecea, că aliații României oficiale, se vor reîntoarce într-o zi de Duminecă în Albania liberată; ca sub auspiciile Arhierului Ohermanos prin semnalul dat dela mitropolie să fie răpus părintele Haralambie Balamace cu fratele său Sotir și celelalte 5 victime cu totul nevinovate.

Întâmplarea a făcut ca împreună cu prințul Mihail R. Sturza, reprezentantul României oficiale, să se convingă și contele de Pemodan, care reprezenta Franța intelectuală, că aci la Coritza, s’a smuls masca ipocriziei și lașității a unui popor barbar care nu mai merită pe viitor sprijinul lumii civilizate.

Crimele și jafurile comise de către armata greacă, sunt cu totul în contrazicere cu apelul de mai sus adresat Nobililor națiuni franceze și președintelui republicii, cari pe viitor ar trebui să înfiereze eu ultima vigoare pe acești șnașpani, întrucât pe noi de o parte ne vorbesc prin apeluri publicate în gazete și adresate marilor puteri despre respectarea *drepturilor omului*, pe când ei se transformă în fiare sălbatice,

atât de interesat al Austriei și Italiei, vor face ca noul stat albanez să fie viabil.

Regretăm, că s'au înșelat amar, cu atât mai mult cu cât împreună cu dânsii sunt amenințați să piară și conaționalii noștri din Albania, cari, fiind considerați de către adversari ca identificați cu aspirațiile statului național albanez, sunt cu mai multă înverșunare și sunt cu mai multă cruzime omorâți. Mă celurile dela Corcea ilustrează cu prisosință a-serțiunea noastră.

In al patrulea rând ar fi vinovați consilierii prințului de Wied, cari n'au știut și n'au putut să menție echilibrul între cele două influențe Austriei și italiene, deoarece dela menținerea acestui echilibru atâră însăși menținerea prințului pe tronul Albaniei și au provocat războiul civil.

Azi se știe de toată lumea că lovitura din 6/19 Mai a fost fatală prințului și poate și statului albanez.

Nu este pentru nimeni secret că rebelii din Albania sunt conduși de ofițeri turci, favorizați și ajutați de politica celor dela Roma. Așa, că partizanii prințului se reduc la partizanii Austriei, cari nu pot fi văzuți nici odată bine de consulta italiană.

Sprrijinul României ori cât de binevoitor ar fi nu poate fi eficace, din cauză, că nu isvorăște din rărunchii neamului românesc, ci numai din complezanță pentru curtea regală a României.

Aci să ne fie permis să deschidem o paranteză. La crearea statului albanez, diplomația României a contribuit în bună parte. Iar la desemnarea prințului de Wied pe tronul Albaniei a trebuit să sacrifice interesele superioare de neam a Românilor din Pind, ca să nu întâmpine nici o rezistență din partea Greciei.

Azi diplomația României are cu două iluzii mai puțin. Inchidem paranteza.

Ultimele telegrame ne spun, că mai toată Albania este sub stăpânirea Osmanliilor, iar Albania de sud, inclusiv, Corcea, sub stăpânirea Epiroților. Știrile noastre particulare ne spun, că Corcea a căzut în urma cooperării Epiroților cu Osmanliii.

Se mai spune, că un compromis ar fi intervenit între Epiroți și Osmanlii, ca creștinii cu biserica lor să treacă sub Epiroți, iar Musulmanii cu moscheea lor să treacă sub Osmanlii.

Bieții noștri Români naționaliști din orașul Corcea și împrejurimi, găsindu-se între ciocan și nicovală, nu știu nimic, până în prezent, de soarta lor. Dacă nu se vor fi refugiat la munte,

luând întâi punga și după aceea se năpustesc ca canibalii să sugă sângele victimelor nevinovate!

Astăzi marile puteri știu că maiorul Vardas a fost ucis la Niculița, pe când conducea cetele de antartii alimentate de soldați în uniformă grecească, precum s'au convins și de acțiunea lui Bussios care a fost zărit la Salonic, după trei zile dela urmărirea bandelor sale, cari se aflau în jurul Coritzei, în momentul când politicienii Mavragis și a celorlalți ofițeri operau prin casele românești.

De asemenea toată lumea civilizată cunoaște astăzi manoperile presupușilor Epiroți, cari nu sunt alții decât ieralohiții, pe cari Grecia oficială ia instruit cât timp a durat ocupația, iar acum le dă drumul să jefuiască lumea desarmată și în special pe Români sub masca de antartii — cum s'a întâmplat la Coritza și Biglișta — ca în caz de rănire în lupte să-i transporte în spitalele militare din Kastoria și Florina, cum s'a întâmplat cu palicarul Vardas și ceilalți soldați răniți de Albanezi la luptele din Niculița.

Față de probele însă culese de către prințul Sturza și francezul Pomedan, cari au luat pe lângă fotografiile și costumele soldaților căzuți în lupte, numai omul încăpăținat și nerușinos mai poate susține că la masacrele din Coritza nu sunt amestecați oficial Grecii?!

Prin faptul că tocmai când se anchetau jafurile comise de Greci, cari din fericire se aflau arestați la Elbasan și Coritza ne-a sosit drept ploc și un jurnal din România. Voicere vofecetitorilor „Românului” ca să reproduc telegrama de mai jos.

râu, foarte rău va fi de dânsii, deoarece Grecii îi persecută ca naționaliști, iar Osmanliii ca partizani ai prințului de Wied. Toată furia sălbatică a bandiților greci și turci în capul Românilor se va sparge. Ce soartă ingrată vi s'a rezervat vouă Românilor din Albania! Să nu ne bucurăm de nici un drept și să îndurăm toate mizeriile din cauza politicii și ideii românești! Totuși n'ar fi nimic, când am avea cel puțin mângâierea, că România și-ar ridica glasul și ar interveni în favorul nostru pe lângă acela, cari apreciază puterea și prestigiul ei.

Acum știm, că diplomația României face intervenții pe lângă cabinetele marilor puteri în favorul prințului de Wied.

Nu știm întru cât aceste demersuri diplomatice ale României vor da rezultatele fericite pentru Wied. Ceeace știm, e, că Sir Edward Grey, președintele conferinței ambasadurilor dela Londra se desinteresează cu desăvârșire de tronul Albaniei și așteaptă liniștit desfășurarea evenimentelor din Albania ca să se pronunțe. Și dacă și ceilalți colegi ai lui Sir Grey vor fi de aceeași părere, prințului de Wied nu-i rămâne alt ceva de făcut, decât să lase Albania în sarcina Europei. Ca să continue lupta fratricidă precum și cea cu Epiroții nu poate, din cauza că nu dispune de forțe egale. Grecia ar putea, într'un moment dat, să ocupe Albania toată, dacă s'ar servi peste tot de armata regulată, fără nici o rezervă diplomatică.

Dacă Europa va mai continua să sufere de paralizie și nu s'ar grăbi să intervina ca să pue capăt anarhiei din Albania, se vor ivi noi complicații, cari vor duce la un nou război mai întâi între cei mici și apoi între cei mari.

De ce se teme Europa, nu va scăpa.

Cervera.

O audiență de mare importanță a moștenitorului de tron. Ni se anunță, că azi dimineață la orele 6 și jumătate arhiducele Carol Francisc Iosif însoțit de prințul Lobkowitz a sosit pe neașteptat la Ischl. La gară arhiducele a fost întâmpinat de contele Hoyos, aghiotant imperial. Arhiducele este găzduit la hotelul Elisabeta ca oaspe al monarhului. La orele opt fără un sfert însoțit de contele Hoyos arhiducele a plecat cu un automobil la palatul monarhului unde a fost primit într'o lungă audiență care a durat până după orele 9 și un sfert. După audiență arhiducele s'a întors la hotel. După ce și-a schimbat haina arhiducele a plecat la gară de unde cu un tren special a plecat la Reichenau.

România și masacrele din Coritza.

Paris, 2 Aprilie. — „Le Temps” vorbește despre fierberea trezită la București de masacrele din Coritza și spune că guvernul grec nu poate fi făcut responsabil pentru aceste regretabile incidente.

Ziarul publică apoi o convorbire avută de corespondentul său cu ministrul de externe român Porumbaru, care și-a exprimat convingerea că masacrele din Coritza au fost puse la cale de adversarii guvernului grec, care detestă masacrele ca și cel român.

DI Porumbaru a arătat apoi marele interes ce-l are atât Grecia cât și România pentru păstrarea păcii din București și amintește că acest tratat garantează Aromânilor libertatea școlară și bisericească.

Privitor la Albania, ministrul a spus că România urmărește cu mult interes organizarea noului stat și-i va da tot concursul. Corespondentul citează apoi declarațiile făcute „Adevărului” de către secretarul Legației grecești din București.

Dacă cuprinsul acestei telegrame, reprezintă într'adevăr vederile dlui ministru Porumbaru; atunci sunt cu totul în contradicție cu părerile comunicate delegațiunii macedoromâne și dlui Dr. Leonte; chiar în ziua când s'a primit telegrama din Coritza și din Durazzo, prin care se confirmau asasinările și jafurile comise de soldați și ofițeri Greci în uniformă!

Iată purul adevăr!

Mitu Dona.

Pe întreg parcursul drumului în Ischl publicul i-a făcut ovații entuziaste.

Această audiență a pricinuit mare surpriză și e mult comentată în toate cercurile. Se svonește din anturajul curții că moștenitorul de tron ar fi desbătut cu monarhul numeroase chestii în legătură cu chemarea lui în viitor.

E foarte probabil că monarhul a hotărât definitiv în chestia avansării militare a arhiducei. În cauză arhiducele va fi numit colonel, dar ca atare nu va face serviciu activ, ci vor fi numiți pe lângă dânsul ofițeri înalți — cari până acum nu au rol politic — cari îl vor instrui în arta războiului.

Conferințe cu poporul. Ni se scrie: „In 1. c. s'a ținut două adunări, una la 11 ore a. m. în Moșlac, venind acolo comunele Mioara de sus, Căptălan și Copand, iar o doua după o mează la 3 ore în Găbud, adunându-se acolo poporul din Gheja, Botez, Cecălaca și Ciuci. În ambele locuri d. avocat Dr. Iuliu Morari din Mioara a vorbit poporului despre noua lege electorală. Când d. Morari a arătat, că s'au fletul ce mare însemnătate are, la alegeri, ca aproape 1000 de oameni adunați, s'au legătu solemn că sufletul lor va bate totdeauna numai și numai pentru partidul național român. Astfel de adunări se vor mai ținea și în alte comune din cercul nostru. — I. F.

Intrunirea secțiunilor științifice-literare ale Asociațiunii

Marti înainte de amiază s'au intrunit în sala festivă a Muzeului „Asociațiunii” din Sibiu, prezidată fiind de viceprezidentul d. Vasile Suciu, în lipsa dlui Andrei Bărsănescu care de prezent se curează în străinătate.

Deschizând prima ședință d. canonic Suciu constată cu satisfacție numărul frumos al membrilor prezenți (au fost de față vre-o 70 membri, cei mai mulți din secțiunea școlară și economică), ceea ce arată interesul ce-l poartă intelectualii noștri pentru activitatea „Asociațiunii” și în consecință pentru propășirea culturală a poporului nostru, care deocamdată trebuie să se mărginească la puterile și mijloacele proprii. „Asociațiunea” crește și înfloarește mai la căldura inimelor noastre, care trebuie mereu nutrită.

Se primește cu aclamări propunerea de a se trimite dlui Vasile Stroescu o telegramă din partea secțiunii științifice-literare.

Fiecare secțiune în parte face consemnarea membrilor prezenți, în ședințe separate. Dr. O. Ghibu și T. V. Păcățlan sunt însărcinați cu verificarea proceselor verbale, după ce se trece la cetirea rapoartelor.

Secretarul „Asociațiunii” d. O. C. Tăslănușu nu cetește raportul literar, rămânând ca sarcină a propunerilor formulate să se pronunțe în ședințe.

A doua ședință se ține în aceeași zi după amiază. Referenții ceteșc pe rând rapoartele cărora secțiunii și anume: Dr. Al. Bogdan cetește raportul secțiunii literare, Dr. I. Lupu secțiunii istorice, Dr. O. Ghibu al secțiunii științifice, Aurel Ciortea al secțiunii științifice, d. I. Lepădatu al secțiunii economice.

Din raportul comisiunii literare rezultă la premiul „Andrei Murășanu” au intrat în concurs lucrări, dintre cari lucrarea dlui George S. ca se recomandă spre premiare.

D. Vasile Goldis întregeste raportul comisiunii istorice, propunând ca să se ia act de proces verbal și să fie felicitat d. Dr. I. Lupu membru al acestei secțiunii, fiind de curând ales membru corespondent al „Academiei Române”. Acelaș lucru îl propune și d. C. Brăncuș pentru d. Octavian Goga. Amândouă propunerile sunt admise.

Ultima ședință s'a ținut Miercuri înainte de amiază. La ordinea zilei e modificarea regulamentului general al secțiunilor științifice, rare și crearea de trei secțiuni noi, an

1. secțiune de drept și științe sociale,
2. de medicină și igienă și
3. secțiune tehnică-industrială.

Rezumându-se păreriile secțiunilor se propune votarea concluziilor fără discuție. Vor-esc la obiect mai mulți dintre dnii membri; urmă ședința plenară primește cu unanimitate modificarea regulamentului, decretând porirea secțiunilor. Regulamentul se votează și pe articole, apoi se procedează la alegerea noilor membri în secțiunile de nou create și sunt aleși cu aclamațiuni:

a) În secțiunea de drept și științe sociale domnii: Petru Drăghici, Dr. Iuliu Maniu, Dr. Aurel Vlad, Dr. Valer Moldovan și Dr. Lucian Borcea, membri activi, apoi 15 membri corespondenți.

b) În secțiunea de medicină și igienă dnii: Dr. Ioan Popp, medic-colonel în retragere, Dr. Ilie Beu, Dr. G. Baiulescu, Dr. Alexandru Vaida Voevod și Dr. Hâncu, ca membri activi, și 6 membri corespondenți.

c) În secțiunea tehnică-industrială domnii: G. Dușoiu, arhitect, Cornel Mesaroș, inginer Budapesta, Mihail Ittu, inginer Arad, Ioan F. Negrutu, Blaj și Stan Vidrighin, Timișoara, ca membri activi și 50 membri corespondenți.

Toate propunerile secțiunilor se primesc și se dispune executarea lor în marginea posibilității. Dintre acestea relevăm: întregirea onorarului dlui Enea Hodoș dela 600 la 1800 cor. pentru dicționarul neologismelor și provincialismelor, acordarea premiului A. Mureșianu dlui G. Stoica și a intereselor fundațiunii N. Densușianu dlui Ghiță Pop; chestiunea redactării revistei „Transilvania” și altele.

Ultima ședință termină la amiază, între aclamații.

† Emil Gârleanu.

Scritorul Emil Gârleanu a murit ieri, retras într-o casuță dela Câmpulung.

Gârleanu era de mult bolnav de rinchi; în ultimul timp își lăsase postul de director al teatrului Național din Craiova și venise în București, ca să fie supus unei operații. Dar debilitatea fizică și boala destul de înaintată oprită pe medici dela o operație serioasă. I s'au dat ingrijirile necesare unei întremări, recomandându-i-se multă odihnă liniștitoare.

Și Gârleanu a plecat la Câmpulung, de unde a trebuit să vină vestea dureroasă, adresată colegilor săi literari, că durerile i s'au curmat pentru totdeauna.

Moartea lui Gârleanu a produs o profundă întristare, în toate cercurile. Atât publicul, care l'a urmărit de aproape lucrările literare, cât și camarazii săi, scriitorii — pentru cari Gârleanu a fost totdeauna un bun tovarăș de muncă și însufletire, — simt o puternică emoție deprimantă.

Gârleanu fusese pregătit pentru școala militară, dar temperamentul său înclinat spre visare și concepțiuni creatoare, l'au îndemnat să-și părăsească haina militară, intrând dela început cu modestie și dor de muncă entuziastă, între literați. Și Gârleanu a fost un devotat credincios al scrisului, căci venise în domeniul literar, cu gândul hotărât, că literatura trebuie să fie o înaltă școală de emoțiuni artistice pentru publicul cetitor.

În serviciul acestei năzuinți, Gârleanu, alături de lucrările sale, a adunat și rânduit paginile literare ale unor scriitori mai vechi — și în același timp traducea din marii scriitori străini.

Dela Gârleanu, au rămas câteva volume de nuvele, — care se disting prin descrieri limpezi și simple, pline de precizie stilistică și mai ales printr-o acuratețe de limbă românească.

A scris și un volum, cu subiecte „din lumea celor ce nu cuvântă” — operă care a afirmat sensibilitatea lirică și putința analizei sufletești a lui Gârleanu, care moare în vârstă de 36 ani.

Gârleanu a colaborat la multe reviste și a determinat începutul unui curent, — ajuns puternic peste câțiva ani la „Semănătorul” — începând cu „Făt Frumos”, dela Bârlad.

Societatea scriitorilor români, a intervenit ca corpul regretatului scriitor, să fie adus la București, spre a i se face o înmormântare demnă de numele ce și l'a creat în literatura română.

Gârleanu era născut în Iași la 5 Ianuarie 1879. A început studiile în liceul din Iași de unde a trecut în școala militară din același oraș din care după cel patru ani obligatoriu, intră în școala de artilerie și geniu. În urmă a trecut la școala de infanterie ieșind sublocotenent. În 1906, demisionează. Incepe să scrie la „Arhiva” din Iași a dlui A. D. Xenopol, redactează folletonul la „Evenimentul” din Iași. Apoi scoate împreună cu Nanu, Corneliu, Moldovanu, Gh. Tutoveanu și A. Mândru revista „Făt Frumos” din Bârlad. Colaborează la „Semănătorul”, „Convorbiri literare”, „Neamul Românesc”, „Convorbiri critice” și la mai toate revistele serioase. A publicat mai multe volume de nuvele: „Bătrânii”, „Cea dintâi durere”, „Odată”, „Schife din războiu”, „Intr'o noapte de Mai”, „Nucul lui Odobac”, „Din lumea celor care nu cuvântă”. A tradus „O viață” de Maupassant, „Sapho” de Daudet, „Nevestile artiștilor”. A editat pe Gr. Alexandrescu, poeziile populare ale lui Alexandri, Poveștile lui lui Eminescu. Mai în urmă începuse să scoată revista „Proza”, care o scria singur. De două luni însă a căzut la pat și după grele suferințe a încetat ieri din viață. Pe urma lui rămâne văduva și o fetiță orfană de tată. Fie-i memoria neuitată!

INFORMAȚIUNI.

Eutanasia.

Paris, 8 Iulie.

Cunoașteți termenul acesta? El se aplică numai de puțină vreme, dar problema ce o conține este veche. Prin eutanasia se înțelege dreptul pe care l'am avea de a pune capăt, printr-o moarte grabnică, suferințelor incurabile, ale semenilor noștri. Vedeti dar că această chestiune a numărat de multă vreme partizani și adversari hotărâți.

Ea este într'adevăr gravă și complicată. Ea se rezolvă însă prin inteligență și bun simț. Majoritatea oamenilor ar trebui să fie și sunt în realitate potrivnicii eutanasiilor. Eu unul mă număr cu modestie printre ei. A pune capăt prin moarte unor suferințe incurabile pare la prima vedere o faptă bună și folositoare. Sentimentul care ar dicta-o s'ar putea atribui celei mai nobile solidarități omenesti: aceea a durerilor noastre comune. E grozav lucru a vedea chinându-se un seamăn al tău. Suferințele lui se imprimă în fiecare din nervii noștri, de aceeași structură, de aceeași fragilitate ca ai lui. Ele deșteaptă în noi ideea unei posibilități de dureri, analoge, și dorința gășirei unui mijloc de a le curma, cu gândul vag al unei eventualități personale. În cazul când suferințelor iremediabile mijlocul acesta ar fi moartea. Să nu șovăim dar a o aplica...

Nimic nu ar părea mai logic și mai drept — și, totuși, șovăim în fața acestui remediu formidabil. De ce? Fiindcă numai decât ne vine în minte ideea tristei noastre failibilități. Omul e o ființă fragilă, trecătoare, și infailibilitatea e de esență divină. Ne înșelăm așa de ușor și des! Știința noastră e așa de relativă! Cu ce drept am decreta noi incurabilitatea absolută a unei suferinți și im-

posibilitatea alinării ei, când vedem în fiecare zi știința hezitând, greșind și dibuind în vagul misterios? Cum am putea noi hotărâ astăzi moartea ungi seamăn, când nu știm ce ne va aduce ziua de mâine?... Poate că tocmai mijlocul de a lecu durerile pe cari le credem azi cu nepuință de tămăduit....

Și nu trebuie să fim părtașii eutanasiilor, fiindcă nu avem dreptul să distrugem cel mai puternic și mai tenace sentiment omenesc, singurul care supraviețuiește în noi dezastrelor celor mai grozave: Speranța! A fi eutanasiist însemnează a o nega, ceea ce e extra-uman. De veacuri, se debate chestiunea aceasta printre oameni. Ea n'a căpătat încă nici o soluțiune. În momentul acesta americanii au deluat-o cu inversunare. Să fiți siguri că ea va rămânea tot fără sancțiune, ca până acum.

Ea constituie în ochii mei o cauză pierdută. Cea mai bună dovadă o găsec în faptul că zeci de generații au reluat-o și au părăsit-o fără nici un rezultat. În sufletul lor a trăit dar același instinct care trăiește astăzi în noi și care mâne va dăinui și în urmașii noștri. El ne poruncește să ne retragem din fața unei hotărâri neatârnatore de resortul nostru. Și când, în ori care problemă omenească, ne izbim de un instinct așa de unanim și tenace, tot ce ne rămâne de făcut e să ne dăm înapoi cu sfială. Fiorul acesta constituie o înștiințare sacră, venită din sferele tainice ale forțelor cari ne conduc în viață, și în care mintea noastră nu va pătrunde niciodată.

A. C.

Arad, 17 Iulie 1914

Mersul vremii. Institutul meteorologic anunță: În multe locuri ploi cu furtuni, scădere în temperatură.

Prognostic telegrafic: vreme schimbăcioasă, în multe locuri ploi, vânt.

Temperatura la amiază a fost: 27.9 C.

Jubileul universității din București. Peste trei zile se împlinesc cincizeci de ani de când s'a fondat universitatea din București de către Vodă Cuza, în urma raportului convingător al ministrului Dim. Bolintineanu, poetul. Ce erau acele modeste cursuri universitare de pe vremea Regulamentului Organic și mai încoace și ce au ajuns în zilele noastre. — La drept, un Moroi care avea studii serioase scotea avocați în ruinele colegiului Sf. Sava; la litere un Aron Florian, un Laurian, un Simion Marcovici, un Erosin Poteca scoteau profesori de retorică, latinească, franțuzească; la științe, un Marinovici, ajuns mai târziu Alexe Marin, preda Chimia-Fizica; un Fălcoianu, un Pavlid, toceau multă cretă la tablă ca să scoată ingineri hotarnici! La 6 Iulie 1864 Cuza pune piciorul în prag și înființează universitate în toată regula nu în localul actual care tocmai la 1869 a fost gata, ci prin alte case. Cel dintâi rector a fost Gh. Costaforu și înalta școală avea numai trei facultăți: Litere, Drept și Științe.

S'au luat măsuri pentru sărbătorirea fondatorilor și celor ce au depus o muncă titanică timp de 50 ani pentru luminarea tinerimei noastre.

Plecarea noii echipe de voluntari din România pentru Albania. Joi la orele 6 a plecat din București cu trenul de Vărciorova spre Durazzo a doua echipă de voluntari din România pentru Albania. Echipa aceasta numără peste 250 oameni, e pusă sub comanda dlui căpitan Cristescu și are un locotenent și doi sublocotenenți. La orele 5 a sosit la sala „Trocajero” grupul de voluntari aflat până ieri la Chitila, sub comanda dlui sublocotenent Iordănescu. Echipa întreagă, formată din grupul sosit dela Chitila și din cei aflați la sala „Trocajero” a plecat apoi în corpore la gară în frunte cu muzică și drapel. Pe tot drumul, voluntarii au fost viu aclamați de public. Ieri, Joi, a plecat la Durazzo o fanfară compusă din 18 oameni, care va fi detașată regimentului de

Cel mai căutat COSMETIC de față și de mâni pentru dame este

CREMA LUCIA

care în cel mai scurt timp face pielea feței și a mânelor catifelată și albă ca zăpada. Prețul unei tegle 1.20 cor.; 6 tegle se expediază franco.

(Ha 2246)

Prețul unui săpun 70 fil. Pudră (albă, crem sau roză) o cutie cu 1.50 cor. De vânzare numai la

Haas Miklós

farmacist. ÓCSÁN lângă Budapesta.

voluntari români. De Luni vor începe înscrierile pentru a treia echipă de voluntari pusă sub comanda dlui căpitan Șerbănescu și care va pleca în Albania probabil Miercuri sau Joi viitoare. Minorii cari vor să se înscrie ca voluntari nu vor fi primiți decât dacă vor avea consimțământul părinților, autentificat de instanțele judecătorești.

Tricolorul român la Belgrad. Ziarul „Esti Ujság” scrie că niciodată la Belgrad, relațiile dintre Serbia și România nu au fost mai amicale. Duminecă cu ocazia serbării onomastice regelui Petru, tramvaiele electrice erau împodobite cu steaguri sârbești și românești. Sâmbătă seara au sosit la Belgrad numeroși elevi de liceu români, cari au demonstrat împreună cu Sârbii.

A. S. R. principele Ferdinand la Caracal. La 5 Iulie v. va sosi în Caracal A. S. R. principele Ferdinand, venind din județul Olt în călătorie de stat major cu mai mulți d. ofițeri propuși pentru comanda de comandament. La sosire onorurile vor fi date de cătră o companie de onoare din reg. 19 infanterie. La orele 12 se va servi un dejun în localul palatului administrativ, unde vor fi invitate diferite personalități oficiale. La orele 9.30 seara A. S. R. va pleca cu trenul la București.

Scandalul și bătaia din Sobrania bulgară. Se anunță din Sofia: Încă de Marți șefii opoziției parlamentare, afară de socialiști cari duc o politică separată, au avut o ședință pentru a stabili modul cum vor lupta contra împrumutului. Ziarele guvernamentale afirmă că șefii opoziției au avut Marți seara o altă ședință la legațiunea rusă, la care a asistat și ministrul rus de aci, care conduce lupta contra împrumutului în Berlin.

Alături, Mercuri, a trebuit să înceapă desbaterile pentru discuția împrumutului. În cameră a luat cuvântul șeful radicalilor, *Tanoff*, care, în numele întregii opozițiuni, protestează contra acestui împrumut. Șeful socialiștilor *Lavoef*, protestează contra purtării opoziției, ce s'a dat pe mâinile Rusiei. Cu lupta care o ducă contra împrumutului, zice oratorul, opoziția servește interesele rusești. Guvernamentalii au luat partea socialiștilor. Opoziția întreagă a început obstrucția lovind cu sgomot în bănci și fluierând. Tumultul acesta a durat o jumătate de ceas. Președintele consiliului *Radoslavoff*, a declarat că, dacă opoziția nu vrea să voteze împrumutul, majoritatea îl va vota. Ședința se suspendă pe o jumătate de oră.

În timpul pauzei majoritatea a decis să se voteze împrumutul fără desbateri. Opoziția la rândul ei, a luat deciziune să violeze biroul prezidențial, să ocupe locul președintelui și al vice-președintelui și să nu permită continuarea ședinței.

Ministrul președinte luând cuvântul a fost întrerupt de deputatul *Tanoff*, șeful radicalilor, cu cuvintele:

— „*Retrageți acest rușinos tratat pentru Bulgaria și numai atunci vom permite continuarea ședinței.*”

Deputații guvernamentali au format un cerc înconjurând tribuna, banca ministerială și tribuna președintelui, tăind drumul opoziției spre birou.

Deputatul *Stambulski*, șeful partidului agrarian, a dat semnalul de atac. S'a început atunci o luptă crâncenă. Deputatul socialist *Lulceff* a spart o bancă și cu bucdi de scânduri și lemne din ea, a început să lovească în membrii opoziției. Deputatul *Panalotoff* a început în timpul acesta să dea cetire textului tratatului.

Deputatul *Conof* isbutind să ajungă până la tribună este luat în brațe și svârțit afară.

Președintele pune la vot tratatul împrumutului. Majoritatea ridică mâinile, pentru.

Asupra lor se aruncă atunci scaune, câlmări etc.

Președintele declară împrumutul votat și ridică ședința.

Logodnă. Dșoara Elvira Hoblea din Cig și d. Nicolae Szabó din Oradea-mare logodiți. Din acest prilej au dăruit 10 cor. pentru fondul ziaristilor români.

Felicitările noastre!

Pentru Francisc Ferdinand. Ni se scrie: În 8 Iulie s'a celebrat cu o pompă rară sfânta liturghie cu parastas în biserica din Cefa, pentru odihna sufletelor arhiducelui Francisc Ferdinand și soția. Au luat parte la slujbă preoții: Aurel Albu din loc, Vasile Fărucț din Gepiu, Ioan Căpitan din Mărciaz, Teodor Rocsin din Bicaciu și George Cosma din Berechin. Invățătorii Ioan Costa din loc, Ioan Dancea din Boit, elevii din loc și popor mult au fost de față. Toată administrația din loc în frunte cu primpretorele Bortos Adorján, precum și toți

notarii din cerc au stat mai bine de 2 ore la sfânta slujbă, admirând frumusețea serviciului nostru.” — I. C.

† **Anania Decel** paroh gr. cat. în Hamba, după grele suferințe a încetat din viață în etate de 77 ani.

Înmormântarea va fi Sâmbătă, în 5 (18) Iulie c. în cimiterul bisericii din Hamba. Odihnească în pace.

Un aeroplan străin deasupra Severinului. Mercuri, pe la orele 9 dimineața un aeroplan necunoscut a făcut câteva virajuri îndrăznețe deasupra orașului T.-Severin apoi a luat drumul spre Carpații meridionali. Aeroplanul venea dinspre Ungaria și n'a aterizat în cuprinsul orașului.

Reînființarea alianței balcanice. Ziarul „Piccolo” din Triest publică un articol al corespondentului din Salonic, în care acesta discută sforțările ministrului bulgar la Petersburg, Radko Dimitrieff pentru realizarea înțelegerii sârbo-bulgare. Dimitrieff caută să câștige pe bărbaii de stat ruși pentru planul său și se spune că Sassonow a devenit un partizan fervent al acestei idei. Bulgaria însă consideră imposibilă o apropiere de Serbia atâta timp, cât Serbia nu face sacrificiul de a ceda Bulgariei cercurile pur bulgărești Coceana și Istip. Diplomația bulgară speră însă că și aceasta s'ar putea realiza în cazul unirei sârbo-muntenegrene, căci Serbia ar primi astfel atâtea avantajii încât ușor ar putea renunța la o parte din Macedonia. În acest caz și Grecia ar fi silită să facă concesiuni Bulgariei și chestia macedoneană ar căpăta în sfârșit soluția ei naturală. Reînființarea alianței balcanice cu România în frunte, nimic nu i-ar mai sta atunci în cale.

x În atențiunea bolnavilor! Balsamul *Mittelmann* pentru stomac încetează în scurtă vreme lipsa de apetit, incuierea scaunului, durerile de cap, cărceii de stomac, arderea de stomac, apoi tot felul de boale de intestine, luând de 3 ori pe zi, înainte de mâncare, câte o lingură cafea. **Prețul 2 coroane.** Pregătește și expediază: **Eugen Mittelmann, farmacie la „Leul de aur” în Ungvár, str. Nagyhíd-u. (Mi 1621)**

CEL MAI BUN LOC DE RECREARE ÎN ARAD sunt scările dela Murăș „Neptun”.

Buffet. — Scălzi calde de aer și soare. (Ne 2255.)

x Institutul diagnostic al Dr.-ului Kozmuța (aflător în **Budapesta VIII. Mária u. 30,** la imediată apropiere de clinica centrală. Casă privată cu grădină. Telefon urban **József 42 08**) e unicul institut în Ungaria, care se ocupă exclusiv cu constatarea diferitelor morburii mai grele și complicate ca: **boale interne, de rinichi, de piept, venerice, urologice, boale femelești și de copii etc.** Institutul pe lângă instalațiile și laboratoarele medicale mai are și **10 camere mobilate** pentru pacienții **deci foarte acomodată pentru publicul din provincie.** Pentru boalele de piept și venerice institutul are secții separate.

Deslușiri și amănunte dă cu plăcere direcțiunea institutului. Ko 2149.

x Proprietari, economi și toți cărora le trebuie marfă de funărie să cumpere, — dacă voește a cumpăra bipe — dela Succesorul lui Joh. Ongert Carl Stürner, Sibiu, str. Turnului Nr. 22 și anume din motivul următor: Tuturor li se va fi întâmplat, că după cumpărare de frânhii, funii etc. la a doua-treia folosire — încă în stare nouă — li s'a rupt. Acele frânhii și funii etc. sunt pregătite partea cea mai mare din urzică (jută) și numai îmbrăcate cu fuior de cânepă, nu din cânepă curată. Funăriile de urzică sunt mai ieftine, dar cu mult mai slabe și nu sunt durabile. De aceea Veți face bine, dacă vă Veți acoperi trebuințele de funărie dela Succesorul lui Joh. Ongert Carl Stürner, de unde Veți putea cumpăra tot felul de funii, frânhii, spargă etc. pregătite din cânepă curată garantat fără urzică. O încercare Vă va convinge despre acestea și Vă va îndemna la mai multe cumpărări. Feriți-vă înainte de cumpărare de funii, frânhii etc. prea groase, fiindcă acelea sunt de regulă pregătite din urzică și numai acoperite cu fuior de cânepă.

x Babos Béla fabricant de instrumente muzicale în Sibiu a lansat un pretcurent elegant. Execuție cu specialitate, prețuri ieftine. În consecință ține concurență cu pretcurenturile din capitală. Publicul găsește totfelul de instrumente muzicale în pretcurentul lui Babos.

Cronica școlară.

Convocare. Reuniunea învățătorilor români gr. cat. din jurul Gherlei își va ținea adunarea sa generală anulă în Retteg-Râteag la 9 August a. c. în localitatea școlii gr. cat. rom. cu următorul program:

Ședința I. în 9 August a. m. — 1. La 7 și jum. ore a. m. serviciul divin cu invocarea Spiritului sânt. 2. La 9 ore deschiderea adunării. 3. Constatarea membrilor prezenți. 4. Esmitearea următoarelor comisiuni constătătoare din câte trei membri, anume: a) pentru cenzurarea raportului secretarial și propuneri, b) pentru revizuirea rațiunilor și statorirea bugetului pe viitorul an de gestiune, c) pentru colectarea taxelor și ofertelor benevole precum și înscrierea de membri noi, și d) pentru critezarea prelegerii practice. 5. Cetirea raportului secretarial peste activitatea Reuniunii în anul școlastic espiat prin secretarul Reuniunii și prezentarea rațiunilor prin d. cassar. 6. Cetirea lucrărilor insinuate.

Ședința a II-a în 2 August la 3 ore și jum. p. m. — 7. Tractarea poesiei „Moara și morarul” prin D. Ioan Moldovan inv. în Reteag. 8. Raportul comisiunilor esmise în ședința primă sub a) b) c) și d). Alegerea alor trei verifiatori pentru protocolul adunării generale și statorirea locului și timpului adunării viitoare. 10. Alegerea unui membru în comitetul central. 11. Inchiderea adunării.

La aceasta adunare sunt invitați On. domni membri fondatori, ordinari și onorari ai reuniunii, precum și toți cei ce se interesează de afacerile școlare și învățătoarești.

NB. Eventuale propuneri sunt a se înainta presidiului reuniunii cel puțin cu 24 ore înaintea terminului adunării generale.

Din ședința „Comitetului central” al reuniunii învățătorilor rom. gr. cat. din jurul Gherlei, ținută în Szamosujvár—Gherla la 26 Iunie 1914. — Ioan Georgiu mp. prezident. Alexandru Popu mp. învățător-secretar.

NB. În 9 August la ora 1 p. m. va fi masa comună cu 3 cor. de persoană. Cei ce voiesc a lua parte, sunt rugați a se însinua dlui Ioan Moldovan inv. în Retteg, ca să se poată îngriji de quartire.

Cronica socială.

Tinerimea română din Gurahonț și jur aranjează o serată muzicală teatrală sub patronajul doamnelor: Aurora Dr. Grozda, Aurelia Dr. Robu, Valeria Dr. Robu, Leontina Dr. Dan, în favorul despărțământului Borosbebe al „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român”, Duminecă în 26 Iulie n. c. în hotelul din loc. cu următorul program

1. Imnul unirii” cor bărbătesc”. 2. „Monol comic” de dșoara Mărioara Robu. 3. „Milită rește” comedie într'un act de I. Russu-Siriam 4. a) Aisha Indian intermezzo — John Lindsky solo de pian de dșoara Florica Bodea. b) „Jocuri românești” de T. Bredicean, solo de pia de dșoara F. Bodea. 5. „O seară în reuniune de cântări din Strengărești” predată de dñi C. Magier, G. Bozgan, Z. Brădean, L. Timp D. Petrișor, acompaniat la pian de dșoara Ge Robu. 6. „Doine” de T. Bredicean, solo C. Magier acompaniat la pian de dșoara F. Bodea. 7. Quartet, operettă chantecler (*). 8. „Don instrăinatului” cor bărbătesc.

Tinerimea din Ileanda-mare și jur aranjează sub patronajul dnei și dlui Dr. Mihail petrecere de vară, în 26 Iulie n. c. în sala telului „A băilor” din Bizușa (Büdöspata) Venitul curat e menit pentru biserica gr. din Ileanda-mare.

CRONICA SPORTIVA

Dela „Federație” primim aceasta circulară, trimisă tuturor școalelor noastre, de băieți și de fetițe. Ziarele sunt rugate a o reproduce:

„Imi iau onoarea a Vă comunica, că adunarea constituantă din Orăștie în ședința sa dela 31 Mai a. c. a decis în unanimitate constituirea societății „Federația sportivă și de gimnastică română din Ungaria”. Statutele în zilele aceste se vor înainta ministerului de interne ungar spre aprobare. După tipărire Vă transmit 2 exemplare din statutele „Federației” rugându-vă să predați 1 exemplar dlui prof. de gimnastică a institutului d-voastre.

„Federația” privește instrucția cea mai intensivă psihică a tinerimei noastre de ambele sexe de o însemnătate primordială, din care motiv a luat în programul său de acțiune între altele și următoarele:

1. Organizarea mai uniformă și mai sistematică a cluburilor noastre sportive și de gimnastică existente și promovarea constituției de societăți noi.

2. Introducerea unei instrucții mai corespunzătoare, mai multilaterală și mai intensivă, sprăjiniind înmulțirea numerică și profundând cunoștințele profesorilor noștri de gimnastică de ambele sexe, îndemnând forurile competente să le ridice autoritatea morală dându-le mai multă importanță ca până acuma, și să le amelioreze starea lor materială; asigurarea de burse corespunzătoare din partea Federației cu obligamentul, de a studia și în țări străine, la diferite concursuri și Olimpiade, anumite ramuri sportive și de gimnastică, de a face raport amănunțit despre experiențele făcute, cu propuneri concrete, eventual a compune și un „regulament” pentru trebuințele noastre etc.

Până când va fi complet numărul necesar a profesorilor noștri de gimnastică, scrimă, și alte sporturi, aceia pe cari îi avem, vor trebui să umble dela club la club, dela o școală la alta ca să dea și să multiplice instrucția cuvenită pe baza căreia s'ar perfecționa după putință chiar și fără profesori diplomați.

E evident că creiarea unui corp de profesori de gimnastică pentru ambele sexe, conștient și capabil, e o condiție indispensabilă pentru executarea programului nostru de acțiune amintit și fiind convinși, că consimțim cu noi în privința aceasta, prezintăm aprecierii d-voastră, întru cât este aplicat institutul, care stă sub conducerea Domniei Voastre, de a ne sprijini în cele sus amintite cât și în alte afaceri „sportive” luând în considerație interesele reciproce cari rezultă din o astfel de acțiune comună.

3. Vom elabora un regulament pentru olimpiade și alte emulări particulare, la cari am dori ca și institutul d-voastră să participe, ca membru ordinar al „Federației”.

4. Vă rugăm să binevoiți a comunica conținutul acestei scrisori dlui profesor de gimnastică al institutului d-voastre, rugându-l să ne răspundă la următoarele:

a) Numele profesorilor de gimnastică — de ambele sexe — diplomați și fără diplomă dela preparanții, școalele medii, școală comercială din Brașov și dela școalele superioare de fete.

b) Numele profesorilor români de gimnastică, scrimă ori alte sporturi, diplomați sau fără diplomă dela alte institute.

c) Ce fel de gimnastică și sporturi se cultivă la institutul d-voastre?

d) Cum stau cu gimnastica și ce fel de sporturi se cultivă la școalele noastre elementare în ținutul d-voastre?

Ce regulamente sunt în privința aceasta?

e) Unde credeți că s'ar putea forma încă în ținutul d-voastre societăți sportive și de gim-

nastică de intelectuali, meseriași ori țărani? și cari fel de sporturi s'ar putea cultiva?

f) Nu credeți că ar fi util să avem un „Sematism” despre profesorii de scrimă, gimnastică etc. de ambele sexe?

1. Diplomați. 2. Fără diplomă. (Fără aplicație, ori unde sunt aplicați?)

3. Despre tinerii aceia dela universități, preparanții ori școalele medii, cari ar avea darul și voia de a-și câștiga diploma de profesori de gimnastică.

4. Numele „sportivilor” români de profesori ori amatori, cari au câștigat vre-un șampionat ori medalii, pentru prescripțiuni sportive.

5. Studenți ori alți tineri sportivi cari nu sunt luați între cei ad 4.

g) Derind să vedem cum se poate de grabnic numărul complet necesar al profesorilor noștri de gimnastică de ambele sexe, Vă rugăm să ne comunicați în ce mod credeți că ar putea „Federația” mai bine promova realizarea acestei dorinți importante?

h) Dacă primim datele necesare, vom încredința o comisie cu studiarea materialului disponibil.

Rugându-vă dle director să binevoiți a transmite răspunsul la cele susamintite până la sfârșitul lunii Iulie 1914. la adresa mea: Wien, IX, Grünethorgasse 15. I/13. — Cu deosebită stimă al d-voastre devotat

Silviu de Herbay, colonel,
președintele „Federației”.

Ultima oră.

ȘEDINȚA CAMERII.

Camera a continuat în ședința de azi desbaterea pe paragrafi a proiectului despre competențele iustițiare. Din partea opoziției s'au făcut propuneri de modificare la fiecare paragraf, majoritatea însă le-a respins. Ajungându-se la paragraful 15 desbaterea a fost amânată până Marți, când va avea loc cea mai apropiată ședință. La sfârșitul ședinței camera a votat propunerea contelui Khuen, în baza căreia ședințele vor ține dela orele 10 înainte de ameză până la 8 seara.

Contele Andrassy a semnat azi o interpeleție în chestia situației internaționale, Maurițiu Eszterházy în chestia gărzii parlamentare, și Béla Mezössy în chestia administrației Bosniei.

SERBIA MOBILIZEAZĂ.

„Pester Lloyd” publică în numărul său de azi la loc de frunte o știre telegrafică din Serajevo, în care se spune că cercurile militare de acolo au fost informate că guvernul sârbesc a chemat sub drapel mai multe contingente de rezerviști, cam la 70,000 oameni, pentru completarea efectivului de pace al armatei. Efectivul normal al armatei sârbești în timp de pace se urcă la 40—45.000 oameni. Prin chemarea rezervelor armata sârbească va număra 110,000 oameni.

Armata sârbească atinge deci acum jumătate din contingentul ei de război. Afară de aceste completări se fac pe întreg teritoriul Sârbiei dislocări de trupe într-o măsură foarte întinsă.

Asemenea știri despre o mobilizare a armatei au publicat și câteva ziare din Viena.

Ziarul „Az Est” s'a adresat în chestie biroului de presă al guvernului sârbesc. Șeful biroului de presă sârbesc, autorizat de primul ministru Pasici a desmintit aceasta știre.

„Pester Lloyd” în numărul de azi seara își menține afirmația despre mobilizare față cu

desmintirea primului ministru Pasici și adaugă că moanșia nu se va lăsa alarmată de măsurile luate de Sârbia.

Ziarul „Le Temps” primește de altcum știrea că la Mitrovița au fost concentrate două corpuri de armată sârbești.

„Neue Freie Presse” e informată din cercurile industriale din Paris, că direcțiunea căilor ferate rusești a comandat de urgență 100,000 vagoane la firme din Franța și Belgia.

MĂSURILE GUVERNULUI BULGAR DUPĂ ATENTATELE CONTRA GRĂNICERILOR ROMÂNI.

Din Sofia se anunță că ministrul de război a dat următoarele ordine:

Se va atrage atențiunea șefului diviziei IV dela Preslav asupra faptelor regretabile ce au avut loc în vremea din urmă la granița româno-bulgară și pe cari toată lumea le deploră în mod sincer aci. Șeful regimentului 8 cum și comandanții diferitelor batalioane ale acestui regiment vor fi dojeniți pentru că au încredințat serviciul pazei graniței unor oameni cari nu erau indeajuns de pregătiți. Ofiteri cari comandă respectiva companie și plutonul gărzilor de frontieră vor fi mutați. Soldații implicați în acest incident au fost puși în închisoare. Instrucțiunea judiciară va stabili răspunderea lor.

DEMERSUL MONARHIEL

„Frankfurter Zeitung” e informat că monarhia va întreprinde pe la mijlocul săptămânii viitoare demersul la guvernul sârbesc în chestia atentatului. Numitul ziar afirmă că în caz dacă Serbia ar refuza pretențiunile monarhiei, ar urma imediat ultimatul.

După cum se anunță din Viena ministerul de externe a primit deja toate protocoalele despre instrucția atentatului. Întreg materialul va fi complet de abia peste o săptămână, când ministerul de externe va informa guvernele și pe M. Sa despre rezultatele instrucției și numai după aceasta vor lua hotărâri definitive.

BULGARIA FACE PREGĂTIRI DE RĂZBOIU.

Ni se comunică în mod cert din Sofia, că Bulgaria se pregătește militarmente cu o activitate febrilă, de sigur în vederea războiului. Aceste știri alarmante, cărora n'am volt la început să le dăm crezământ, ni se confirmă astăzi și pe altă cale. Ziarul „Frankfurter Zeitung”, care de obicei e bine informat în chestiile externe, ne aduce vestea că Bulgaria este pe cale să facă cheltuieli de o sută milioane lei pentru armament. De sigur că asemenea pregătiri militare din partea vecinei noastre, ale cărei intențiuni războinice sunt prea bine cunoscute, nu au un caracter liniștitor pentru menținerea păcii în Balcani.

MEETING IMPOTRIVA ATENTATELOR CRIMINALE DELA FRONTIERA ROMÂNŌ-BULGARĂ.

Ni se anunță din București, că mai mulți membri ai Ligii Culturale, au intervenit pe lângă d. Bogdan-Duică, secretarul ei general, ca să convoace în capitală o mare întrunire publică de protestare împotriva atacurilor criminale la care se dau, în mod sistematic, grănicerii bulgari dela frontiera română față de soldații români, cu asentimentul tacit al șefilor lor.

MANEVRELE IMPERIALE DIN GERMANIA.

În anul acesta manevrele imperiale din Germania se vor executa în stil mai mare ca de obicei. Cu prilejul acestora a fost plănuită o întrevvedere între împăratul german, regele Italiei și defunctul arhiduce moștenitor al Austro-Ungariei. Atentatul din Serajevo a zădărnicit însă aceasta întrevvedere. Regele Italiei cu toate aceste va lua parte la manevrele germane, iar Austro-Ungaria va fi reprezentată după o versiune prin arhiducele Carol Francisc Iosif, iar după alții prin arhiducele Frideric. Afară de aceasta împăratul Wilhelm a invitat la manevre

Berson

e cel mai bun
câlcăiu de gumă.

pe șeful statului major al armatei române și pe regele Greciei. În timpul manevrelor șeful statului major al armatei române va fi în imediată apropiere a împăratului Wilhelm.

CONTELE OTTOKAR CZERNIN ÎN ISCHL.

După o telegramă din Ischl, ambasadorul austro-ungar la București, Ottokar Czernin, care după cum se știe se află în concediu — a sosit azi seara din Viena la Ischl, unde mâine dimineață se va prezenta în audiență particulară la Maj. Să monarhul.

O ȘTIRE FALSĂ DESPRE MOARTEA LUI IULIU JUSTH.

Azi seara târziu s'a răspândit vestea prin Budapesta că Iuliu Justh ar fi murit subit în castelul său din Tornia. Știrea s'a dovedit însă curând de falsă. Fiul lui Justh, a declarat că pe la orele 10 seara tatăl său plimbându-se prin grădina castelului din Tornia, l'au apucat sgârcliuri de inimă și și-a pierdut simțurile. Medicii sosiți în grabă i-au dat ajutor și l'au readus curând la simțiri.

SITUAȚIA ÎN ALBANIA.

La Durazzo în general e liniște, dar știrile că răsculații au ocupat localitatea Spitali și se pregătesc să atace orașul a provocat mare neliniște între locuitorii din suburbiile orașului, dintre cari o parte s'au mutat în centrul orașului, iar o parte a părăsit orașul. Generalul De Veer a sosit aici din Valona. Afirmativ își va da dimisia.

Răsculații s'au aliat cu Epiroții pentru a ataca Valona. La Brindisi sunt concentrate trupe italiene pentru ori ce eventualitate.

ECONOMIE.

Bursa de cereale din Budapesta.

(După 50 kgr.)

— 17 Iulie.

Grâu pe Octomvrie	13.18
Grâu pe Aprilie 1915	13.25
Secară pe Octomvrie	9.59
Ovăș pe Octomvrie	7.78
Porumb pe Iulie	7.28
Porumb pe August	7.38
Porumb pe Maiu 1915	7.08

POȘTA REDACȚIEI.

Senin I. I. va veni rândul negresit. Mulțumim.

Lugoj. Ce e bun, se poate primi dela ori cine, nu-i așa? Am încercat cele spuse, dar vă rugăm să nu-mobilizați fantaziile fără de-a avea deplină certitudine.

N. Vlădan. Stabă. Sfaturile să le cereți dela o revista literară, bunăoară „Cosânzeana”.

D. D. Gherman, Lugoj. Dacă cel ce face ceva, n'ar aspira decât la gloria de a-și vedea numele tipărit la gazetă, societatea noastră ar fi ideală. Războiți-vă cu marea mulțime a aceloră, cari de aceea nu fac nimic, fiindcă astfel cred că isbutesc mai ușor să se vorbească despre ei!!!

Oravița. Spuneți sincer, credeți Dvoastră că e util și e menirea unui ziar serios de-a prejudica unei alegeri de protopop, când scaunul e răvnit din mai multe părți? Nu noi alegem, ci sinodul. Faceți propaganda în sinod, nu pe coloanele noastre. Vă urăm, de altfel, izbândă....

POȘTA ADMINISTRATIEI.

P. P. Stănescu, München. Cu suma de 20 Lei plătită reprezentanței noastre din țară, abonamentul dv. s'a achitat până la finea anului curent.

Traian Costea, Aranyosfő. Am primit 7 cor. în abonament până la 30 Septemvrie a. c. Dionisie Goanță, Lăpușnic. Am primit 14 cor. în abonament până la 31 Decemvrie a. c.

Nicolae Olăean, Bun. Am primit 7 cor. în abonament pe quart. III. 1914.

Redactor responsabil: **Constantin Sava.**

Noutăți literare.

Se capătă la **Librăria „Concordia”** din Arad
Strada Deák Ferencz 20.

T. D. Ștefanescu, profesor la liceul Carol I. *Cucerirea Galliei de către Romani*. Memoriile lui C. Iulius Caesar și Aulus Hirtius. Traducere din limba latină. Prețul Cor. 2.50.

Horia Petra-Petrescu. *Indemnuri*. Broșuri volante. Broșura I. Prețul 40 fil.

Leonard Paukerow. *Când joci teatru românesc în țara Ungurească*. Impresii și icoane din turneul trupei Victor Antonescu. Contribuțiuni la cunoașterea problemei teatrului românesc în Ardeal și Ungaria. Prețul Cor. 2.

Petru Irhaș. *Echouri și legenda fericirii*. Poezii. Prețul Cor. 1.

Activitatea parlamentară a dlui N. Iorga, ca deputat. Extrase din discursuri. Interpelări. Prețul 50 fil.

N. Iorga. *Renegații în trecutul țerilor noastre și al neamului românesc*. Comunicare făcută Academiei Române în ședința dela 2 Maiu 1914. Prețul 20 fil.

N. Iorga. *Ce ne învață cariera lui Aurel Vlaicu*. Idei dintr'o conferință ținută la Câmpina. Prețul 15 fil.

Predici pentru toate Duminicile anului bisericesc, edate de Dr. T. Tarnavski și Dr. E. Voitschi profesori la facultatea de teologie din Cernăuți. Ediția a II-a îngrijită de Dr. D. Ciococa, în 3 volume. Prețul unui volum Cor. 7.50.

Convorbiri Literare. Nr. 4. Prețul Cor. 1.75. Biblioteca Minervei Nr. 155 E. de Amicis. *Vechitul seraiu*. Trad. de N. Pandelea. Prețul 30 fil.

St. Bosie. *Simbioza Austro-Maghiară sau paralizatul și orbul*. Prețul 50 fil.

Guilelm Șorban. *Piese lirice și jocuri românești pentru piano în 4 caiete*. Caietul I conține: Joc românesc. Hora. Cântec fără cuvinte. Caietul II. Joc țărănesc. Vals lin. Pe scrânciob. Caietul III. Variațiuni asupra temei „Zis-a badea c'a veni. Joc românesc. Jocul piticilor. Caietul IV. Mazurca. Ardeleana. Melancolie. Prețul unui caiet Cor. 3, toate 4 caiete Cor 10.

I. Scarlatescu. *Poeme românești pentru pian*. Conținutul: 1. Hora României June. 2. Hora veche. 3. Spune-mi codrurile voce și pian. 4. Glas de clopot (voce și pian). 5. Mihnea și Baba (voce și pian). Prețul Cor 5.

Noutăți din biblioteca pentru toți.

Stendhal (Henry Beyle). *Despre amor*. Trad. de G. A. Demetrescu Nr. 902—906. Cor. 1.50. I. Thugeneff. *Anciar sau arborele morței* (Nr. 893) 30 fil.

I. Budai-Deleanu. *Tiganiada*. Poemă, erol comică în 12 cânturi. Nr. 891—2. Prețul 60 fil.

V. Conta. *Teoria Fatalismului* (Nr. 888—9). Prețul 60 fil.

H. de Balzac. *Femeia la trezeci de ani*. Nr. 881—3. Prețul 90 fil.

Gh. Adamescu. *Istoria literaturii române*. (Nr. 846—50). Prețul Cor. 1.50.

Em. Grigorovitz și W. Ghil. *Dicționar german-român*. (Nr. 810—821). Prețul 3 cor. 60 fileri.

Carmen Sylva. *Cuvinte sufletesti*. (Nr. 827—828). Prețul 60 fileri.

C. Oproiu, învățător. *Greselile părinților în educația copiilor*. (Nr. 836). Prețul 30 fileri.

C. Colloidi. *Păntăle lui Vasilache*. (Istoria unei paiațe). Cu numeroase ilustrațiuni. (Nr. 837—839). Prețul 90 fileri.

Alphonse Daudet. *Fromont și Risler*. *Moravuri pariziene*. Roman premiat de Academia Franceză. (Nr. 851—854). Prețul 1 cor. 20 fil.

W. Hauff. *Cerșetoarea dela Podul Artelor*. (Nr. 806—807) Prețul 60 fil.

M. Miller Verghy. *Copilul Răzvan*. Lucrare premiată de Academia Română (Nr. 909—912). Prețul Cor. 1.20

Să se adauge separat 10—20—30 fileri de fiecare carte, ori notă muzicală.

Cereți gratis și franco catalogul Librăriei „Concordia”

ANUNȚ.

Intr'o cancelarie avocațială din Arad cu începere din 1 Septemvrie află aplicare

un candidat de avocat

cu practică completă.

Adresa la administrație.

(I. 2262—5)

LIBRĂRIA ȘI TIPOGRAFIA „ȘCOALA ROMÂNĂ” DIN SUCEAVA

caută un

funcționar comercial

serios, capabil și cu însușiri recomandabile în etate de 23—24 ani. Salar lunar între 120—150 cor. Timpul intrării în serviciu 1—15 August. Respectivul are posibilitatea să avanseze și la postul de conducător al acestui institut. — Ofertele însoțite de atestate copiate, de certificatul de naștere și de fotografie, să se adreseze librăriei

„Școala română” Suceava (Bucovina).

(So. 2254)

(Re 2281)

Apare în fiecare Sâmbătă.

EDIȚIA DE LUX.

Pe un an . . . lei 10.—
Pe o jumătate an . . . 5.—
Pe 3 luni . . . 2.50

EDIȚIA POPULARĂ.

Pe un an . . . lei 5.—
Pe o jumătate an . . . 2.50
Pe 3 luni . . . 1.25
Nu se vinde cu numărul. — 10 bani numărul. —

Peste hotar abonamentul se ureă cu lei 2.50 pe an la amândouă edițiile.

Redacția și Adminisirația:

BUCUREȘTI, Calea Victoriei Nr. 41, Catul II (Ascensor). — TELEFON: 42—16.

Abonații ei devin, din număr în număr,

mai cumiți,
mai veseli,
mai drăguți.

Cereți număr de probă gratuit
41, Calea Victoriei în București.

In atențiunea albinarilor, notarilor comunali și a învățătorilor.

Cine vrea să vândă sau să cumpere ceară sau vrea să se ocupe cu cumpărarea turtelor de ceară brută, să se adreseze lui

Dürr Gusztáv, comerciant de coloniale, Arad,

lângă clădirea băncii „Victoria”, care firmă cumpără pe bani gata oricâtă cantitate. (Dü 2195)

CEL MAI MODERN INSTITUT
 TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
 UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

“CONCORDIA”

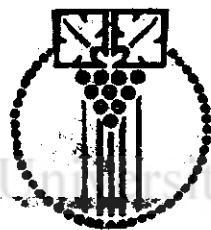
TELEFON
 NR. 750.

SOCIETATE PE ACȚIUNI.

TELEFON
 NR. 750.

ARAD

STRADA ZRINYI, NUMĂRUL 1/a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișeie, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare tot felul de opuri, reviste, foi, placate, registre, tipăriți pentru bănci și societăți, precum și tipăriți advocaționale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine.

Executare
 promptă.

Prețuri
 moderate.

Prețuri
ieftine!

(Ba 2207)

Garanță
pe 10 ani

Mașină familiară de cusut Cor. 75
Mașină de cusut cu luntre
rotundă . . . Cor. 130
Mașină bobbină central. . Cor. 140

Pentru plățiri în rate
cu 12% mai scump.

Bielețele, gramofone, părți
separate la acestea. — Pețuri
de fabrică, cu garanță. — Nu-
mai articlile de primul rang.

BAUMGARTEN GÉZA, Marosvásárhely.

Atelier pentru
vopsirea de sto-
fe, tort și blane,
curățirea chimică
și spălătoare
cu aburi.

Kovald colorează
și curăță!

KOVALD PÉTER és FIA

BUDAPEST,

atelier și prăvălie principală în VII.,
SZÖVETSÉG UTCA 25—37. szám.
TELEFON: József nr. 18—00 și József nr. 15—71.

Secție postală deosebită p. comanda
din provincie. Stabilimente colectoare
în toate părțile capitalei. Reprezentanți
în cele mai multe orașe din provincie.

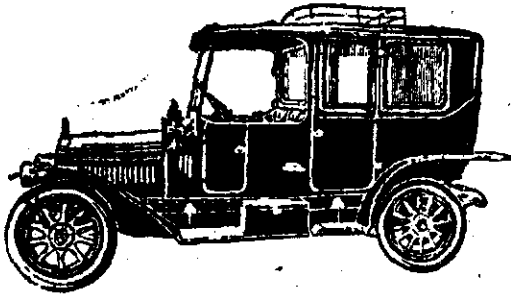
Ko 1612

LITTMANN RÓBERT

ATELIER PENTRU REPARAREA AUTOMOBILELOR, MOTOARELOR, MAȘI-
NELOR DE SCRIS, GRAMOFONELOR ȘI TOT FELUL DE INSTRUMENTE.

BRAȘOV, HOSSZÚ-UTCA NR. 24.

PRIMEȘTE TOT FELUL DE LUCRĂRI ÎN BRANȘĂ.

EXECUTARE
PUNCTUALĂ
ȘI PERFECTĂ.

PREȚURI CON-
VENABILE.
GARANȚIE.

CL. 1973

ATENȚIUNE!

ATENȚIUNE!

NICI UN ROMÂN SĂ NU-ȘI CUMPERE MOBILE PÂNĂ CE NU
VIZITEAZĂ PRIMA FABRICĂ ROMÂNEASCĂ DE MOBILE

EMIL PETRUȚIU

ÎN SIBIU, (NAGYSZEBEN) STR. SĂRII (SALZGASSE) 37.

CARE EXECUTĂ TOT FELUL DE MOBILE MODERNE
ÎN TOATE STILURILE, — CA GARNITURI PENTRU
DORMITOARE, PRÂNZITOARE, SALOANE
ȘI TAPETĂRIE PROPRIE.

EXPOZIȚIE ZILNICĂ CU GARNITURI COMPLETE,
CONSTRUIEȘTE TOATE LUCRĂRILE DE LIPSĂ PEN-
TRU BISERICI VECHI ȘI NOU ȘI BINALE, PE LÂNGĂ
EXECUTAREA CEA MAI SOLIDĂ: PROMPTĂ ȘI PE
LÂNGĂ GARANȚĂ. TELEFON: 47

Allie „Mágnás” p. față:

singurul mijloc cosmetic nevătămă-
tor, contra sgrăbunțelor, despierii
pielei, petelor din față, crepării
pielei, roșătel și contra tuturor
boalelor de pe. După întrebunțarea
unei singure tegle dispar sbărciturile
feței. Prețul 1 tegle 1 cor. 50 fileri
Pudră „Mágnás” (în 3 colori) 1 cutie 1
cor. 50 fil. Săpun „Mágnás” 1 cor. 20 fil.

Cosmetic „Mágnás” pentru mâni: foarte folositor pentru cati-
felarea mânilor roșii, dejerate,
crepate, aspre și sbărcite. E de prisos a se mai întrebunța glicerina
și vaselină, deoarece efectul cosmeticului „Mágnás” e singur și acest
cosmetic poate fi întrebunțat și ziua. Prețul 90 fil.

„Antipertussin”: mijloc excelent contra tusei și răgașelii, respirației
grele, catarulul tusei măgărești la copii — Prețul
1 cor. 80 fileri.

Spirit „Prima”: mijloc excelent contra reumei și podagrei, durerii de
cap și de dinți. După 1—2 întrebunțări are efect si-
gur. — Prețul 1 sticle mari 1 cor. 50 fileri.

Spirit „Cappilloform”: singurul mijloc excelent contra căderii păr-
ului. — Prețul 1 cor. 50 fileri.

„Deutoform” apă pentru gură: cel mai bun mijloc contra mirosu-
lui rău de gură și pentru impe-
decarea stricărei dinților. Prețul 1 cor. 50 fileri.

Balsam de Ardeal pentru stomac: mijloc excelent contra dureri-
lor de stomac, lipsei de apetit,
incinerii scaunului, stomacului stricat și boalelor de stomac. — Prețul
1 cor. 50 fileri.

Vopsitor pentru păr: în culoarea neagră, întunecată și brunată deschisă,
mijloc excelent și durabil, nu murdărește albiturii
de pat — Prețul 5 cor.

Regenerator pentru păr: redă părului cărunț culoarea originală. —
Prețul 1 cor. 20 fileri.

Contra ciumei de porci: precum și în contra tuturor boalelor porci-
lor, cel mai excelent medicament, recomandat
de către medici, este pravul de Ardeal pentru porci. — Prețul unei cutii
mari 1 cor., o cutie mică 50 fileri O singură întrebunțare a pravului
de Ardeal pentru galițe încetează perirea galițelor. — Prețul 1 cor.

Hipnonervin: singurul mijloc sigur și probat contra nervozității și a
insomniei, — Prețul 3 cor. — Toate medicamentele mai sus
amintite se află de vânzare și se pot comanda numai la farmacia lui

Kelemen Sándor, Zilah.

Vă păziți de imitații!!

(Ke 898)

VASILIE POPOVICIU

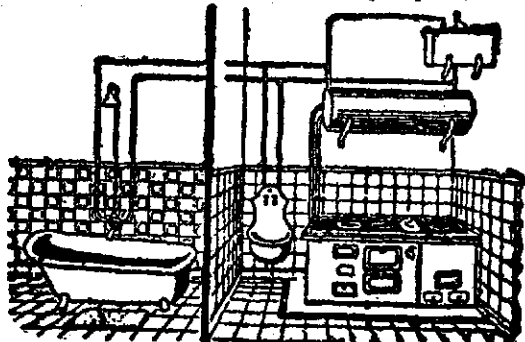
Po 1960

atelier de lăcătușerie
de artă edilei și in-
stalațiuni de apaducte

SIBIU
(Nagyszeben)

str. Anna nrul 11 și
str. Gușterii nr. 75.
(Casa proprie).

Primește orice lucrări de
brânșă aceasta precum:
strângerea cu fier a sidi-
rilor, pregătirea de porți
și garduri de fier, balcoane,
trepti, îngrădituri de
morminte, cămine și cus-
toare etc. executate artistic
și prompt. Primește tot-
odată spre efectuare totfel-
ul de reparaturi atingă-
toare de brânșă aceasta pe
lângă prețuri ieftine și
serviciu punctual.

De aproape
50 de ani renu-
mita firmă

HELDENBERG

din Sibiu, Heltauer-g. 9

este cel dintâi și unicul magazin de
planuri și harmoniuri al Transilvaniei,
al cărei proprietari sunt specialiști în
construirea pianurilor și au și diplo-
mă de conservator. Oferă on. public
PIANINE, PIANURI și HARMONIURI,
instrumente alese cu pricepere dela
cele mai bune firme cu cele mai ieftine
prețuri de fabrică pe lângă de-
plină garanță. (He 312—30)

S'a finit cu viața!

Pentru că noui remediu din Fiume e o atare inv. (tune de sistem nou care omoară cu siguranță pe cei mai de necesari și uricioși dușmani ai femeii de casă, cari sunt insectele de hucătărie.

„DEGANIN” e remediu de lipsă și în economia de timp că nimicește păgubitoarele insecte și furnici.

„DEGANIN” e pentru fiecare grădinar un așa articol indispensabil ce salvează plantele și cu deosebire rozele le eliberează de stricătocișii paraziți (păduchi de roze).

„DEGANIN” nu-l lertat să lipsească din nici o Cofetărie, Covrigărie, Magazine etc., pentru că prin aceasta ajunge fiecare proprietar la curățenia dorită.

1 kg. „DEGANIN” și 4 kg. Cafea se trimite franco. — Expediții de „DEGANIN” dela 5 kg. în sus se expedează franco.

Modul de folosire gratis. — Se caută Agenți.

— 1 kgr. numai 2 cor. —

1 kgr. Cafea fină și aleasă numai 2 Cor. 80 filleri.

1 kgr. Cafea fină mărgelile numai 3 Cor. 20 filleri.

1 kgr. Cafea Cuba cea mai fină 3 Cor. 60 filleri.

Prețuri gratis!

F. A. DEGAN. — Fiume.

SCRISORI DE RECUNOȘTINȚĂ

No. 14516/1913. Spectabilă Firmă
F. A. Degan Flume.

Vre-o câteva despărțăminte, dar cu deosebire culina Institutului nostru era de un timp încoace deadreptul infectat de șvabi, spre a căror stărpire n'a folosit nici unul din praverile comune. Din întâmplare un amic al nostru ni-a amintit de invențiunea D.-V. cu care de asemenea am făcut probă și spre marea noastră surprindere praful D-tale ne-a curățit toate localurile și ne-a scăpat de uricioșii gândaci. În toată conștiința putem recomanda ori cui produsul Dv., ca remediu excelent în toată privința și de un rezultat sigur.

Diracțiunea Spitalului Civil—Fiume
Dr. Sichel, director.

Rog a-mi trimite 6 pachete „Deganin”. Am făcut experiența celor ce mi-ai mai furnizat și rezultatul satisfăcător este spre lauda produsului D-v.

Alexandru Constantinescu
Ministrul Agriculturii și Domeniilor. București.

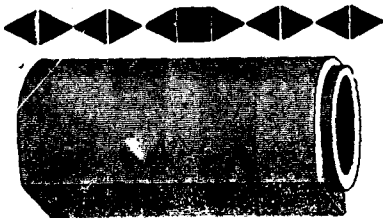
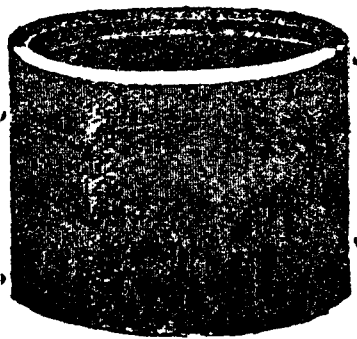
Am folosit praful „Deganin” ordinar la D-ta în apartamentele unei case de ale mele de închiriat și cu bun succes... l-am folosit și la stărpirea păduchilor de roze. — ba chiar și la insectele produse de mucezeală... și preste tot locul a folosit

Debreceni Lajos
Cavaler al Ordului Francisc Iosif, fabricant de cărnați și salamă în Debrecen.

Vă rog mai trimiteți-mi 5 kgr. de praf „Deganin”, am fost tare satisfăcut cu expediția precedentă. Praful lucrează cu efect.

Berthold Frensz și fiul, cofetărie și Cafea Sibiu.

(ZI 2008)

FRĂȚII ZSIBRITA

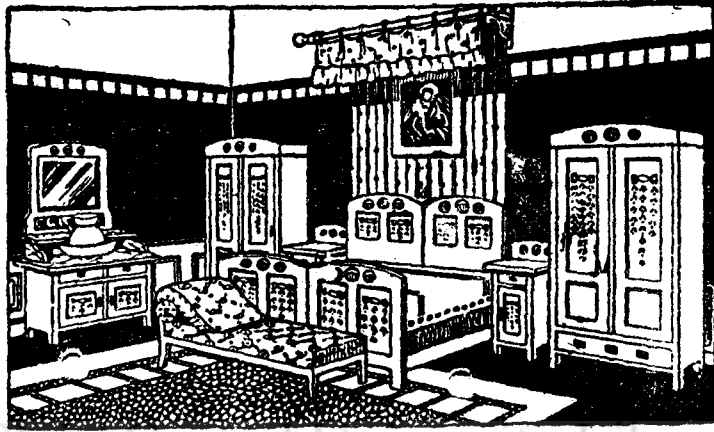
Intreprindere pentru zidiri și fabrică pentru articli de ciment.

VERSECZ (Vârșeț), Pancsovai-ut nrul 57.

Aducem la cunoștința On. public oă ținem permanent în depozit următoarele produse. — Vase de ciment pentru soluțiuni de peatră vântată pentru vii, în mărime dela 200 până la 600 litri. Filtre de beton și țevi pentru canaluri dela un diametru de 10 până la 100 cm. vălaie pentru porci și vite etc.— Primim și executăm așezări de asfalt și beton, bazine de beton de fer în toate mărimile, iesle din beton de fier, stâlpi, trepte stabile și atârnaătoare din ciment sau fer lucrat artistic, canalizări, poduri și filtre precum și totfelul de lucrări în branșa de ciment și asfalt.

La cerere în persoană sau scris, stăm cu plăcere la dispoziție cu oferte.

STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile
VÂRȘEȚ, strada Kudritzner numărul 44—46.

Cea mai renumită

mare fabrică de mobile
din sudul Ungariei (Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de pianе excełente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut. — (Sa 113)

ADOLF ZIEGLER

PIETRAR Sibiu-Nagyszeben str. Sării 37.

Atrage atențiunea on. public din loc și provincă asupra magazinului de **pietre mormântale** și atelierului de piatrărie.

Bogat asortiment de monumente mormântale de marmoră de Carrara, granit, sienit porfir, labrador etc. — Execut totfelul de lucrări de piatrărie și sculptură în piatră, după orice deseu, precum și monumente mormântale, s. Treime, cruci pe lângă drum și lucrări de piatră pentru clădiri, în stilul cel mai frumos și modern. Renovarea și aurirea monumentelor vechi mormântale se execută prompt și ieftin. — Prospecte și deseneri la dorință trimet gratis și franco.

ZI 1961

HOTEL „BOULEVARD”

SIBIU.
NAGYSZEBEN.

Zidit din nou s'a deschis în 1 Mai 1914. Este situat în cel mai cercetat și mai frumos loc în oraș. Priveliște admirabilă. 60 camere elegante moderne. Incălzire centrală, electricitate, apă caldă și rece, lift, garaj p. automobile, automobil la fiecare tren. Restaurant propriu excelent.

Roagă binevoitor sprijin arendatorii:

HAYDEKER și KASPER.

Camere dela 3 cor. în sus.

Ha 2187